SHOUT
SHARE
IT

- Ivan A. Efremov
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- notes
  - 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
  - 14
  - 15
  - 16
  - 17
  - 18
  - 19
  - 20
  - 21
  - 22
  - 23
  - 24
  - 25
  - 26
  - 27
  - 28
  - 29
  - 30
  - 31
  - 32

- ○ 33
- ○ 34
- ○ 35
- ○ 36
- ○ 37

Ivan A. Efremov
Cor Serpentis
(Inima Șarpelui)

[1]

Traducerea: Adrian Rogoz și F. Ionescu

1

Ceața somnului care învăluia cunoștința fu sfîșiată de o vibrație melodioasă… «Nu adormi! De ești nepăsător, tenvinge neagra Entropie!»[2]…

Cunoscutele cuvinte ale acelei bucăți muzicale treziră în memorie asociații de idei și duseră apoi mai departe lanțul lor nesfîrșit.

Viața revenea. Corpul uriașei nave se mai cutremura, dar mecanismele ei automate își continuau, fără încetare, activitatea. Vîrtejurile de energie din jurul celor trei calote de protecție își încetară goana invizibilă. Cîteva clipe, calotele ce păreau a fi mari stupi de metal mat cu scînteieri verzui, rămaseră la locurile lor, apoi, brusc și toate o dată, țîșniră în sus și se pierdură în nișele din plafon, prin complicata împletitură de conducte, traverse și cabluri.

Doi dintre oameni rămaseră nemișcați în fotoliile lor adînci, înconjurate de inele — suporturile calotelor ce dispăruseră cu cîteva clipe înainte. Cel deal treilea ins își înălță încet capul ce îi păru mai greu ca de obicei, apoi, deodată, își scutură părul cu reflexe întunecate. Se săltă din adîncul fotoliului, a cărui căptușeală izolantă era mai moale decît puful, și se așeză cu piciorul îndoit sub dinsul. Îndată după aceea se aplecă înainte, spre a cerceta aparatele indicatoare. Ochiurile acestora umpleau întreaga suprafață oblică, gălbuie a tabloului de comandă ce tăia dea curmezișul încăperea, chiar în fața fotoliilor.

— Am ieșit din pulsație! răsună o voce energică. Teai trezit din nou înaintea celorlalți, Kary? Ai o sănătate ideală pentru un astronaut!

Kary Ram, mecanic pentru aparatele electronice și de astronavigație de pe nava cosmică «Tellur», se întoarse fulgerător, întîlnind privirea încă încețoșată a comandantului.

Mutt Ang se mișcă anevoie, apoi răsuflă ușurat și se ridică, oprinduse și el înaintea tabloului de comandă.

— Douăzeci și patru de parseci[3]… am lăsat mult în urmă steaua. Aparatele noi greșesc întotdeauna… mai bine zis noi nu știm să le folosim îndeajuns de bine… Putem opri muzica. Și Tey sa trezit!

În liniștea ce se lăsase, Kary Ram auzi doar răsuflarea întretăiată a tovarășului său care își venise și el în simțiri.

Postul central de conducere al giganticei cosmonave amintea de o sală rotundă suficient de mare. Deasupra tablourilor de comandă și a ușilor ermetice, în jurul încăperii se întindea un ecran albăstrui.

În direcția axei longitudinale a navei, spre prora ei, ecranul era secționat. Acolo se afla discul transparent, ca un cristal de rocă, al locatorului, disc al cărui diametru depășea aproape de două ori înălțimea unui om. Imensul disc părea că se contopește cu spațiul

cosmic și, scînteind în luminile fosforescente ale aparatelor, era aidoma unui mare diamant negru.

Mutt Ang făcu un gest imperceptibil, și îndată cei trei oameni care se aflau la postul de comandă își duseră mîinile la ochi. Un soare portocaliu se aprinse în stînga, dincolo de ecran. Lumina lui, deși atenuată de filtre uriașe, nu era totuși prea ușor de îndurat.

Mutt Ang dădu din cap:

— Încă puțin și am fi traversat coroana stelei… De acum înainte no să mai calculez itinerarul exact. E cu mult mai sigur să evităm eventualele obstacole.

— Tocmai aici stă pericolul pentru noile cosmonave pulsative, vorbi din adîncul fotoliului Tey Eron, ajutor de comandant și astrofizician șef al navei. După ce facem calculele necesare, nava se repede orbește, ca o împușcătură în întuneric. Iar noi? Sîntem și noi orbi și fără viață, în interiorul cîmpurilor magnetice de protecție. Mie numi place acest fel de zbor prin Cosmos, deși este cel mai rapid din cîte a fost în stare să inventeze omenirea.

— Douăzeci și patru de parseci! făcu Mutt Ang. Și nouă ne pare că a trecut doar o clipă.

— O clipă de somn, asemănătoare morții, ripostă încruntat Tey Eron. Cît privește viața de pe Pămînt…

— E mai bine să nu ne gîndim la asta, se auzi glasul lui Kary Ram, e mai bine să nu ne gîndim căci pe Pămînt au trecut mai mult de 76 de ani. Mulți dintre prieteni și rudele noastre au murit, multe lucruri sau schimbat… și ce o să mai fie cînd…

— Toate astea sînt inevitabile întro călătorie îndelungată, oricare ar fi sistemul astronavei, spuse liniștit comandantul. Timpul curge extrem de repede pentru noi, cei de pe «Tellur». Și cu toate că vom pătrunde în Cosmos mai departe decît toți predecesorii noștri, ne vom întoarce pe Pămînt aproape neschimbați…

Tey Eron se duse spre mașina de calculat.

— Totul e în perfectă ordine, adaugă el peste cîteva clipe. Steaua aceasta este Cor serpentis, sau, cum o numeau vechii astronomi arabi, Unuk al Hai — Inima Șarpelui.

— Dar unde e vecinul ei cel mai apropiat? întrebă Kary Ram.

— Este eclipsat de astrul principal. Vezi, spectrul este K-zero[4]. Din partea noastră e în ocultație[5].

— Înlăturați apărătoarele tuturor receptoarelor! ordonă comandantul.

Fură înconjurați de întunericul fără hotar al Cosmosului. Bezna părea și mai de nepătruns, căci în stînga și în urmă se înălța vîlvătaia portocaliuaurie a Inimii Șarpelui, ce făcea să pălească în jurul constelațiile laolaltă cu Calea Lactee.

Numai jos, parcă încercînd să se ia la întrecere cu astrul

incandescent, strălucea o stea albă.

— Epsylon Șarpele[6]e aproape de tot, rosti tare Kary Ram. Tînărul astronavigator voia să cîștige aprecierea comandantului.

Dar Mutt Ang privea tăcut spre dreapta, unde se distingea lumina albă clară a unei depărtate stele strălucitoare.

— Întracolo a plecat «Soarele», cosmonava pe care am conduso și eu o dată, spuse rar comandantul, simțind că cei din spatele său așteaptă ca el să vorbească. A plecat spre noile planete…

— Așadar, aceea este Alphekka din Coroana Boreală[7]?

— Da, Ram, sau, dacă vrei să folosești denumirea ei europeană, este Gemma[8]… Dar să pornim la lucru!

— Îi trezim pe ceilalți? întrebă Tey Eron, gata să îndeplinească dispoziția comandantului.

— Nui necesar. Dacă ne vom convinge că înaintea noastră nu se află nimic, vom mai face o pulsație, ba chiar două. Pregătiți telescoapele optice și radiotelescoapele, controlați dispozitivele mașinilor de memorare. Tey, pornește motoarele nucleare! Deocamdată vom înainta cu ajutorul lor. Pregătiți accelerarea.

— Pîna la șase șeptimi dîn viteza luminii?

Și drept răspuns la gestul afirmativ al comandantului, Tey Eron manipulă cu rapiditate dispozitivele necesare. Nici o tresărire nu agită corpul navei, deși o flacără orbitoare, multicoloră, izbucni, acoperind întregul ecran și stingînd cu totul stelele palide din apropierea strălucitoarei Căi Lactee. Printre aceste stele, se afla și pămînteanul Soare.

— Avem la dispoziție cîteva ore pînă ce aparatele vor face toate observațiile necesare și le vor controla de patru ori, ca de obicei, spuse Mutt Ang.

— Trebuie să mîncăm, iar apoi fiecare dintre noi va putea rămîne singur spre a se odihni. Pe Kary îl voi schimba eu.

Astronauții ieșiră de la postul central. Kary Ram trecu în fotoliul rotativ din fața tabloului de comandă. Astronautul închise receptoarele de la pupă, și văpăile motoarelor cu reacție dispărură.

Înflăcăratul Cor Serpentis continua săși azvîrle luminile peste luciul rece al aparatului. Discul locatorului din față părea și acum o prăpastie întunecată, fără hotar. Acest fapt însă nul întrista pe astronaut, ci, dimpotrivă, îl făcea să se bucure. Calculele la care trudiseră pe Pămînt vreme de șase ani multe minți înzestrate și un creier electronic se dovediseră a fi cu totul exacte.

Pe aici, prin largul coridor al spațiului lipsit de aglomerări de stele și nebuloase întunecate, fusese trimis «Tellur», prima navă cosmică pulsativă a Pămîntului. Acest tip de nave trebuia să pătrundă mult mai adînc în Galaxia noastră decît o făcuseră navele interastrale anterioare — reactive, nucleare, anamezonice —, care puteau atinge

viteze între cinci șesimi și șase șeptimi din viteza luminii.

Navele pulsative realizau viteze de mii de ori mai mari. Dar pericolul pe care îl prezentau ele consta în faptul că, în timpul «pulsației», nu puteau fi dirijate. Nici oamenii nu erau în stare să treacă prin pulsație decît întro stare de inconștiență, protejați de puternice cîmpuri magnetice. Astfel, «Tellur» înainta printrun fel de salturi, cercetînd, de fiecare dată, cu multă grijă dacă drumul în fața e liber pentru următoarea pulsație.

Trecînd pe lîngă Șarpe, printrun spațiu aproape lipsit de stele, din regiunea latitudinilor superioare ale Galaxiei, «Tellur» trebuia să ajungă la constelația lui Hercule, spre un astru de carbon.

Cosmonava fusese destinată să călătorească pe o distanță atît de colosală pentru ca echipajul său să cerceteze unele transformări misterioase ale materiei de pe astrul de carbon, transformări cît se poate de prețioase pentru energetica terestră.

Se presupunea că steaua aceasta era legată de o nebuloasă întunecată de forma unui disc electromagnetic în permanentă rotație și îndreptat cu muchea spre pămînt. Savanții se așteptau ca astronavigatorii de pe «Tellur» să vadă repetarea formării sistemului nostru planetar la o distanță relativ nu prea mare de Soare. «Nu prea mare» însemna, de fapt, o sută zece parseci, sau trei sute cinci zeci de anilumină…

Kary Ram cercetă aparatele de protecție. Ele arătau că toate transmisiile dintre automatele navei cosmice sînt în perfectă stare. Tînărul astronaut căzu pe gînduri.

Departe, departe, la o depărtare de șaptezeci și opt de aniluminii rămăsese Pâmîntul — astru minunat, pe care omenirea îl transformase, hărazindul unei vieți luminoase și muncii sale creatoare. În aceasta societate lipsită de clase, fiecare om își cunoaște bine întreaga planetă: nu numai uzinele, plantațiile, minele și exploatările ei maritime, nu numai centrele de studii și cercetări, muzeele și parcurile naturale, ci și colțișoarele dragi de odihnă, de singurătate sau izolare împreună cu ființa dragă.

Și, plecat din această lume minunată, impunînduși sarcini tot mai măreațe, pămînteanul pătrundea din ce în ce mai departe în profunzimile înghețate ale Cosmosului, gonind după noi cunoștințe, căutînd să descifreze natura care nu i se supunea fără o împotrivire înverșunată. Din ce în ce mai mult lăsa omul în urmă Luna, pustiită de ucigătoarea radiație solară, ultravioletă și roentgen; planeta Venus, toridă și lipsită de viață, cu oceanele ei de păcură, cu solul lipicios, de smoală și cu veșnicilei neguri; Marte cel înghețat, acoperit de nisipuri sub al căror acoperămînt abia mai pîlpîia viața. Nici nu începuse bine studierea lui Jupiter, cînd noile cosmonave ajunseră la cele mai apropiate astre.

Pământenii vizitară Alfa și Proxima Centauri, Barnard, Sirius, Eta Eridan, ba chiar și steaua Tau din Balena. Firește, nu aștrii înșiși, ci planetele lor sau regiunile învecinate, în cazul stelelor duble, ca Sirius, lipsite de sisteme planetare…

Și totuși navele cosmice ale Pământului nu fuseseră încă pe nici o planetă unde viața să fi ajuns la formele ei superioare, unde să fi existe ființe raționale — oameni.

Din depărtatele străfunduri ale Universului, undele radiofoniee ultrascurte aduseseră chemări ale unor lumi locuite; uneori acestva ajungeau pe Pământ la mii de ani după emiterea lor. Omenirea abia învăța să descifreze aceste semnale și începea săși dea seama ce ocean uriaș de știință, tehnică și artă își continuă circuitul printre lumile locuite ale Galaxiei noastre… Lumi la care totuși pământenii nu izbutiseră încă să ajungă, ca să nu mai vorbim, despre celelalte insule astrale: alte galaxii depărtate cu milioane de anilumină!.. Acest lucru însă nu făcea decît să mărească dorința de a coborî pe planetele locuite de oameni, fie ei chiar lipsiți de asemănare cu cei de pe Pământ, dar care săși fi alcătuit, de asemenea, societăți înțelepte, cu o dezvoltare armonioasă, în care toți își aveau dreptul la fericirea cea mai intensă, la înălțimea gradului lor de stăpînire a forțelor naturii. Se știa însă că există și oameni întru totul asemănători cu noi și că, de bunăseamă, aceștia sînt cei mai mulți. Legile de dezvoltare a sistemelor planetare sînt unitare nu numai în Galaxia noastră, ci și în toată porțiunea Cosmosului pe care o cunoaștem!

Astronava pulsativă — ultima invenție a geniului terestru — dădea posibilitatea călătoriei spre lumi depărtate. Dacă zborul lui «Tellur» avea să fie încununat de succes, atunci… Numai că, așa cum se întîmplă în viață, noua invenție avea două aspecte.

— Și iată cealaltă față… Adîncit în gînduri, Kary Ram nuși dădea seama că ultimele cuvinte le șoptise cu glas tare.

Deodată, în spatele său, răsună vocea plăcută și puternică a lui Mutt Ang:

> «Cealaltă față a iubirii:
> Necuprinsă, profundă ca marea,
> Cîteodaiă îți pare deșartă.
> Dar no poți goni — ție în sînge.»

Kary Ram tresări.

— N-am știut că te pasionează și pe dumneata muzica veche, surîse comandantul cosmonavei. Aceasta romanță numără nu mai puțin de cinci veacuri.

— Nici nam fost atent la ceai cîntat! exclamă astronautul. Mă gîndeam la cosmonava noastră. La ziua în care ne vom întoarce…

Comandantul deveni grav:

— Am făcut doar prima pulsație, iar dumneata te și gîndești la întoarcere…

— A, nu! Dacă ar fi fost așa, naș fi căutat să fac parte dintre astronauții lui «Tellur». Dar mi sa părut că… nui așa că ne vom întoarce pe Pămînt cînd acolo se vor fi scurs șapte sute de ani și cînd chiar strănepoții fraților și surorilor noastre vor fi murit cu toții, deși longevitatea omului sa dublat?

— Oare nai știut acest lucru?

— Firește că am știut, continuă cu încăpățînare Ram. Dar în minte mia venit altceva.

— Am înțeles. Te gîndești la aparenta inutilitate a călătoriei noastre, nui așa?

— Da. Încă mai înainte ca «Tellur» să fi fost inventat și construit, o seamă de cosmonave obișnuite, cu reacție, au plecat spre Fomalhaut[9], Capella[10]și Arcturus[11]. Expediția către Fomalhaut trebuia să se întoarcă pe Pămînt după doi ani — de atunci au trecut cincizeci. Cît despre cele de pe Arcturus și Capella vor trebui să mai treacă patruzeci sau cincizeci de ani, acestea aflînduse la o depărtare de 12 și 14 parseci. Acum însă au și început să fie construite nave pulsative, care să ajungă la Arcturus dintro singură pulsație. Și atunci mă gîndesc că, pînă ce vom ajunge la capătul călătoriei noastre, oamenii vor supune cu desăvîrșire timpul, sau, dacă vrei să spui altfel: spațiul. Atunci navele noastre pămîntene vor face călătorii mult mai depărtate, iar noi ne vom întoarce cu un balast de cunoștințe învechite și nefolositoare…

— Noi am plecat de pe Pămînt cum pleacă din viață cei care mor, rosti rar Mutt Ang, și ne vom întoarce acolo rămași în urmă în ceea ce privește dezvoltarea noastră, plini de reminiscențele trecutului.

— Tocmai acest lucru miam spus și eu.

— Ai și nu ai dreptate. Progresul cunoștințelor, acumularea experienței, cercetarea nemărginitului Cosmos trebuie să aibă o perfectă continuitate. Altminteri vor fi nesocotite legile dezvoltării al cărei caracter este întotdeauna inegal și contradictoriu. Închipuiești că naturaliștti din antichitate, care astăzi ni se par tare naivi, ar fi stat să aștepte, să zicem, inventarea microscoapelor cuantice. Sau agricultorii și constructorii din trecutul îndepărtat, care au stropit din belșug planeta cu sudoarea lor, ar fi așteptat mașinile automate și… ar fi rămas să stea mai departe în mucedele lor bordeie de pămînt, hrăninduse cu puținul pe care ar fi izbutit săl ia naturii!

Kary Ram izbucni în rîs. Mutt Ang continuă grav, fără să zîmbească:

— Sîntem chemați și noi să ne facem datoria, așa cum șio face fiecare membru al societății. Pentru faptul că vom ajunge primii în

profunzimile încă necercetate ale Galaxiei sîntem morți pentru șapte sute sute de ani. Cei care au rămas pe Pămînt spre a se folosi de toate bucuriile vieții de acolo nu vor încerca niciodată mărețele sentimente ale omului care a izbutit să arunce o privire în tainele dezvoltării Universului. Și astai totul. Iar în ceea ce privește întoarcerea… Nu trebuie săți fie teamă de viitor. Fiecare secol a avut particularitățile lui caracteristice, prezentînd totuși și trăsături comune celorlalte etape… Cine știe, poate că acea fărîmă de cunoștințe pe care noi o vom aduce pe planeta noastră va contribui la un nou salt al științei, la îmbunătățirea vieții oamenilor. Și, în definitiv, chiar dacă ne vom întoarce din adîncimile trecutului, vom aduce noilor oameni viețile și inimile noastre, pe care leam dăruit viitorului. Oare ne vom întoarce ca niște străini? Întradevăr poate fi socotit străin acela care își pune în slujba unei cauze toate puterile lui? Căci omul nu constituie doar o sumă de cunoștințe, ci și o complicată arhitectură de sentimente, iar în legătură cu acest lucru noi, cei care am încercat toate greutățile unui atît de îndelungat drum prin Cosmos, nu vom fi mai prejos de semenii noștri din viitor… Mutt Aug tăcu, apoi încheie pe un ton complet diferit, ușor ironic: Nu știu cum gîndești tu, dar, în ceea ce mă privește, sînt atît de curios să văd viitorul, încît consider că și numai pentru acest lucru…

— …Se poate muri vremelnic pentru cei de pe Pămînt! încheie cu convingere astronautul.

Comandantul navei «Tellur» spuse liniștit:

— Dute de te spală, mănîncă, în curînd vom intra în cea dea doua pulsație! Tey, de ce teai întors?

Ajutorul de comandant dădu din umeri:.

— Vreau să aflu maî repede traseul alcătuit de aparate. Sînt gata să te schimb.

Și, fără să mai spună ceva, astrofizicianul apăsă un buton aflat în centrul tabloului de comandă. Un capac concav, strălucitor se dădu la o parte, și din interiorul aparatului se ridică spirala unei panglici metalice cu strălucire argintie. Spirala era străpunsă de o vergea subțire, neagră, ce reprezenta itinerarul navei. Ca nestematele scînteiau pe panglică luminițele ce arătau poziția stelelor de diferite clase spectrale pe lîngă care urma să zboare «Tellur». Acele nenumăratelor cadrane porniră hora unor mișcări aproape raționale. Intraseră în funcțiune mașinile de calcul, potrivind traiectul viitoarei pulsații în așa fel încît acesta să se abată cît mai departe din calea stelelor, a nebuloaselor întunecate și a celor luminoase care puteau ascunde aștri încă necunoscuți.

Prins de activitatea sa, Tey Eron nici nu observase cum se scurseseră în tăcere cîteva ore, în timp ce uriașa navă interastrală își continua goana prin negrele hăuri ale spațiului. Tovarășii

astrofizicianului ședeau tăcuți pe divanul semicircular de lîngă ușa triplă, masivă, ce izola postul de conducere de celelalte încăperi ale navei.

Un clinchet vesel anunța terminarea calculelor. Comandantul cosmonavei veni încet spre tablourile de comandă.

— Foarte bine! A doua pulsație poate avea o lungime aproape de trei ori mai mare decît prima…

— Ba nu, iată aici există o aproximație de treizeci la sută! Tey arătă vîrful vergelei ce vibra ușor, în tact cu acele indicatoarelor legate de ea.

— Așa este. Certitudine completă avem pentru cincizeci și șapte de parseci. Să scădem încă cinci parseci pentru eventualele greșeli, — rămîn cincizeci și doi. Pregătiți pulsația!

Din nou începu controlul nenumăratelor mecanisme și contacte ale navei. Mutt Ang făcu legătura cu cabinele în care se aflau, cufundați în somn, ceilalți cinci membri ai echipajului de pe «Tellur».

Automatele de observație fiziologică arătară că organismele celor ce dormeau se găsesc în stare normală. Atunci comandantul liberă cîmpul magnetic de protecție în jurul încăperilor locuite ale navei. Peste plăcile mate ale peretelui din stînga fugiră linii roșii: undele gazelor din tuburile așezate dea lungul său.

Încruntînduse ușor, Tey Eron întrebă pe comandant:

— Gata?

Mutt Ang dădu dîn cap. Cei trei astronauți de serviciu se lăsară tăcuți în fotolii, fixindușI trupul cu ajutorul unor perne pneumatice. După ce fu închisă ultima cataramă, fiecare scoase din cutia așezată pe brațul stîng al fotoliului cîte o seringă specială gata de întrebuințare.

— Așadar, pentru încă o sută cincizeci de ani de viață pămîntească! spuse Kary Ram apropiind aparatul de injecție de brațul său dezgolit.

Mutt Ang îl privi cercetător. Ochii tînărului străluceau de un surîs șăgalnic, propriu omului sănătos și perfect echilibrat. Comandantul aștepta pînă ce tovarășii săi se lăsară pe spate în fotolii și, închizînd ochii, își pierdură cunoștința. Atunci mișcă niște butoane de pe o cutiuță așezată lîngă genunchiul său. Fără nici un zgomot și implacabil ca însăși soarta, se lăsară din tavan masivele calote de metal. Cu o clipă mai înainte, Mutt Ang pornise roboții mecanici care dirijau pulsația și cîmpul magnetic de protecție. Sub calotă, în lumina slabă a unui bec albăstrui, comandantul citi indicațiile aparatelor de control și abia după aceea își provocă somnul…

Nava interastrală ieșise din cea dea patra pulsație. Acum steaua enigmatica — ținta călătoriei — crescuse pe ecranele părții din dreapra, nordice, pînă la dimensiunile Soarelui văzut de pe Mercur.

Astrul colosal (din clasa rară a stelelor «întunecate», de carbon)

era supus unui studiu amănunțit. «Tellur» înainta cu o viteză mai mică decît cea a luminii și se afla la mai puțin de patru parseci fie gigantica stea întunecată KNT 8008, ce abia se putea zări de pe Pămînt, chiar cu ajutorul celor mai puternice telescoape. Asemenea stele — diametrul lor era egal cu 150–170 de diametre ale Soarelui — se caracterizau printro abundență de carbon în atmosfera lor. La o temperatură de douătrei mii de grade, atomii de carbon se uneau în niște moleculelanț[12]alcătuite din cîte trei atomi fiecare. Conținînd asemenea molecule, atmosfera stelei reținea radiația părții ultraviolete a spectrului, și astfel lumina gigantului era foarte slabă în comparație cu dimensiunile sale.

În schimb, în centrul giganților de carbon temperatura ajungea pînă la o sută de milioane de grade, dînd astfel naștere unor colosali generatori de neutroni, în care elementele ușoare se transformau în elemente grele și chiar în transuraniene — cum ar fi californiu, ba chiar și în rossiu, cel mai greu dintre elemente, cu greutatea atomică 401, creat cu patru secole în urmă. Savanții erau de părere că, pe drept cuvînt, aștrii de carbon puteau fi numiți uzine de elemente grete, întrucît le risipeau în spațiu în urma unor explozii periodice. Îmbogățirea întregii compoziții chimice a Galaxiei noastre are loc tocmai prin această activitate a întunecaților giganți de carbon.

Cosmonava pulsativă a dat, în sfîrșit, posibilitate omenirii să studieze de la o mică distanță astrul de carbon pentru a înțelege natura proceselor de transformare a materiei din interiorul acestuia; cheia acestor procese încă nu fusese găsită de fizicienii de pe Pămînt.

Echipajul navei interastrale se trezi, și fiecare dintre membrii lui își începu cercetările, datorită cărora pentru cei rămași pe Pămînt avea să fie ca și mort vreme de șapte sute de ani. Nava părea că se mișcă acum foarte încet, dar o înaintare mai rapidă nici nu era necesară.

«Tellur» zbura cu o ușoară deviere spre sud de astrul de carbon, pentru ași feri de radiațiile acestuia ecranul locatorului. Și astfel oglinda neagra a aparatului rămînea mereu întunecată vreme de saptămîni, luni și ani de zile.

«Tellur» — sau, cum era trecut în registrul flotei siderale a Pămîntului: I.F. - 1 (ZET — 685), prima cosmonavă de cîmp invers sau cea dea șase sute optzeci și cincea din numărul total al navelor interastrale — nu era atît de mare ca navele de cursă lungă care circulau cu o viteză mai mică decît cea a luminii. La construirea lor se renunțase doar de puțină vreme — de la inventarea cosmonavelor pulsative. Acele uriașe nave de cursă lungă duceau cu sine un echipaj ce ajungea pînă la două sute de persoane, iar generațiile care se succedau pe bord făceau posibilă cercetarea unor considerabile distanțe ale spațiului interastral.

De fiecare dată, la întoarcerea cosmonavelor de cursă lungă își făceau apariția pe Pămînt cîteva zeci de oameni veniți dintro altă vreme — reprezentanți ai unui trecut îndepărtat. Și, cu toate că nivelul dezvoltării lor era excelent, acestor ființe revenite din trecut noile timpuri li se păreau stranii, și adesea pe acești cutreierători ai cosmosului ajungea săi fure din rîndurile celorlalți o adîncă melancolie sau un dor de izolare.

Acum. cosmonavele pulsative îi vor duce pe oameni și mai departe. Și, în scurt timp, după măsurătoarea acestor cosmonauți, se vor ivi și în societatea omenească Mathusalemi, a căror vîrstă va număra milenii. Cei cărora le va reveni să plece spre celelalte galaxii se vor întoarce pe planeta lor natală după trecerea a milioane de ani. Iată ce se dovedise a fi «cealaltă față», reversul curselor lungi prin Cosmos, obstacolul pe care natura îl ridicase cu perfidie în calea fiului său cuprins de neastîmpăr. Echipajele noilor cosmonave numărau doar cîte opt oameni. Acestor exploratori ai nețărmuritului Cosmos și, totodată, ai viitorului lea fost interzis (revocînduse dispozițiile anterioare, pozitive) să aibă copii în timpul călătoriei[13].

Și cu toate că «Tellur» avea dimensiuni mai reduse decît predecesorii săi, el reprezenta, totuși, o navă uriașă, în interiorul căreia echipajul, puțin numeros, se simțea în largul său.

Revenirea la realitate după un somn îndelungat aduse, ca de obicei, un aflux de energie. Echipajul cosmonavei — alcătuit în majoritate din tineri — își petrecea timpul în sala de gimnastică.

Inventau exerciții dintre cele mai grele, dansuri fanteziste sau făceau tot felul de acrobații complicate în colțul antigravitațional al sălii, cu ajutorul unor centuri de respingere și al unor inele prinse de mîini și picioare. Astronavigatorilor le plăcea să înoate în marele bazin cu apă ionizată, fosforescentă, care păstra minunata culoare azurie a leagănului popoarelor lumii — Mediterana…

Kary Ram își scosese haina de lucru și se avîntă spre bazin, dar un glas vesel îl opri locului:

— Kary, ajutămă! Fără dumneata nu pot să fac această flexiune.

Chimsta Taina Dan, o fată înaltă, îmbrăcată cu o tunică scurtă dintro țesătură verzuie, strălucitoare, în ton cu ochii ei, era cea mai tînără și cea mai veselă membră a expediției. Nu odată liniștitul Kary fusese indignat de firea ei repezită. Dar în ceea ce privește dansul, el îl plăcea tînărului tot atît de mult ca și Tainei, ce părea a fi o dănțuitoare înnăscută.

Veni la ea surîzînd.

Din stînga, de pe înălțimea trambulinei care vibra deasupra apei din bazin, Afra Devi — biologul cosmonavei — îl strigă pe Tey Eron. Înainte de a sări în apă, Afra pornise a-și strînge sub caschetă valurile părului negru cu rellexe albăstrii. Călcînd cu băgare de seamă pe placa

de masă plastică, arcuită, ajutorul de comandant veni în dreptul fetei și-și apropie de spatele ei brațul puternic, musculos. Săltînd în ritmul mișcărilor trambulinei, Afra se lăsă pe spate și se sprijini de acel reazem de nădejde. O clipă trupurile lor bronzate încremeniră. Cu o mișcare abia perteptibilă, tînăra femeie își îndoi și mai mult trupul, tăcu o rotație completă pe după brațul ajutorului de comandant și imediat, evoluind ca întrun dans aerian, zburară amîndoi în apă.

— El a uitat de toate! murmură Taina Dan, acoperind cu degetele fierbinți pleoapele tînărului mecanic.

— Oare nui frumos? răspunse acesta printro întrebare și atrase spre sine fata, intrînd în cîmpul emisiei sonore[14].

Kary și Taina erau cei mai buni dansatori de pe navă. Numai ei erau în stare să se lase cu totul în stăpînîrea melodiei și a ritmului, lăsînd la o parte orice alte gînduri. Și Kary pluti în lumea dansului fără să mai simtă altceva decît o adîncă destătare, izvorîtă din ușoarele mișcări în concordanță cu acelea ale partenerei. Brațul fetei lăsat pe umărul său era puternic și gingaș. Deodată însă ochii ei verzi se întunecară.

— Dumneata ești una cu numele pe carel porți, șopti Kary. Îmi amintesc că «Taina», în limba anticilor, însemna ceva necunoscut, enigmatic.

— Mă bucur, spuse fata fără să surîdă, mie mi se părea mereu că tainele au rămas doar ale Cosmosului, iar la noi, pe Pămînt, ele nu mai există. Oamenii nu mai au taine — sîntem cu toții lipsiți de complicații, curați și senini!

— Și asta te face săți pară rău?

— Cîteodată. Aș fi vrut să întîlnesc un om așa cum se găseau în trecutul îndepărtat. Un om nevoit săși ascundă visurile și sentimentele de răutatea din jur, să și le călească, să le păstreze neclintite, pline de o forță uriașă.

— O te înțeleg! Dar eu nu mam gîndit la oameni și mi părea rău numai de tainele nedezlegate… Știi, ca în romanele străvechi: pretutindeni ruine misterioase, neștiute adîncuri, înălțimi necercetate, ba chiar mai demult păduri, izvoare, cărări prin codru și case vrăjite, blestemate, înzestrate cu puteri enigmatice.

— Da, Kary! Ar fi bine să găsim aici pe cosmonavă unghere tainice, culoare prin care nai voie să treci.

— Iar ele să ducă spre încăperi unde să fie ascuns…

— Ce anume?

— Nu știu, mărturisi mecanicul după o clipă de tăcere și se opri locului.

Dar pe Taina o prinsese jocul. Se încruntă și-l trase după ea. Kary o urmă pe fată, și astfel ieșiră amîndoi din sala de gimnastică, pătrunzînd întrun coridor lateral, slab luminat. Indicatoarele de

vibrație clipeau mat, în răstimpuri egale, de parcă pereții navei sar fi luptat cu somnul. Fata făcu doar cîțiva pași repezi, neauziți și deodată rămase locului… O umbră de plictiseală îi trecu atît de iute peste chipul gingaș, încît Kary nar fi putut afirma cu certitudine că i-a zărit acest semn de slăbiciune sufletească. Sentimentul necunoscut îl izbi dureros. Mecanicul o prinse din nou pe Taina de mînă:

— Să mergem la bibliotecă. Pînă la schimbul meu mai sînt două ore, iar pînă la al dumitale și mai mult.

Se îndreptă ascultîndul spre centrul navei.

Biblioteca, sau, cum i se mai spunea, sala de lucrări generale, se găsea în imediata apropiere a postului central de comandă, de altfel ca pe toate celelalte cosmonave. Kary și Taina deschiseră ușa ermetică a celui deal treilea coridor transversal și merseră spre ușa elipsoidală, cu două canaturi, a trecerii principale. De îndată ce Kary călcă peste placa de bronz și canaturile grele se dădură la o parte, lunecînd fără zgomot, ajunse la urechile celor doi tineri un sunet puternic, vibrant. Taina strînse bucuroasă mîna tînărului:

— E Mutt Ang!

Trecură amîndoi pragul bibliotecii. Lumina difuză părea un abur, plutind lîngă tavanul mat. Doi oameni ședeau în fotoliile adînci dintre coloanele filmotecilor, în penumbra care se așternuse acolo. Taina îl văzu pe medicul Svet Sym și pe Yas Tin, inginer pentru instalațiile pulsatoare. Acesta din urmă, un bărbat cu trăsături puternice, stătea nemișcat, cu ochii închiși, cufundat în visare. Iar în stînga, sub scoicile netede ale instalațiilor acustice, se aplecase, deasupra cutiei argintii a V.P.E.M., însuși comandantul cosmonavei.

V.P.E.M, — vioarapian electromagnetică — înlocuise de multă vreme, pretutindeni, pianul cu sonoritatea lui clară, păstrîndui însă complexitatea tonurilor, iar în plus dăruindui întreaga bogăție de nuanțe a viorii. Amplificatoarele de sunet ale acestui instrument puteau săi dea la nevoie o forță zguduitoare.

Mutt Ang nui observă pe cei care intraseră. Se plecă ușor înainte, înălțînduși ochii spre plăcile rombice ale plafonului. Ca la străvechiul pian, degetele muzicianului determinau toate nuanțele sunetelor, deși nu le mai produceau cu ajutorul ciocănașelor și al strunelor, ci prin niște impulsuri electronice extrem de fine.

Temele, armonic împletite, ale unității Pămîntului și Cosmosului începură să se despartă, să se depărteze. Motivele contradictorii ale unei tristeți liniștite și ale tunetelor depărtate, amenințătoare, creșteau, răsunau cu tot mai multă putere, întrerupte doar la răstimpuri de sunete tragice, ascuțite, ca niște țipete de deznădejde. Și deodată dezvoltarea măsurată, melodioasă a temei conteni. Izbitura, forța ciocnirii fu nimicitoare și totul se prăbuși întro avalanșă de disonanțe, lunecînd în sfîșietoarea tînguire a unor glasuri ce vesteau o

pierdere ireparabilă.

Pe neașteptate, mîinile lui Mutt Ang născură sunetele limpezi, curate ale unei fericiri luminoase, ce se îmbina cu suava mîhnire a acom-paniamentului.

În bibliotecă pătrunse neauzită Afra Devi, îmbrăcată cu un halat alb. Svet Sym, medicul navei, porni să facă semne ciudate comandantului. Mutt Ang se ridică, și liniștea izgoni domnia sunetelor, după cum noaptea cea iute a tropicelor îndepărtează lumina amurgului.

Medicul și comandantul ieșiră însoțiți de privirile neliniștite ale ascultătorilor. Cel deal doilea astronavigator suferise în timpul schimbului un accident foarte rar: o criză de apendicită purulentă. Se vede că nu îndeplinise cu strictețe programul pregătirii medicale în vederea plecării spre adîncurile Cosmosului. Și iată că acum Svet Sym ceru comandantului permisiunea să opereze de urgență bolnavul.

Mutt Ang își exprimă îndoială. Medicina modernă, care ajunsese să poată regla prin impulsuri nervoase organismul omenesc, în felul metodelor folosite la instalațiile electronice, putea înlătura multe maladii.

Medicul cosmonavei își susținu însă punctul de vedere. El demonstră că în corpul bolnavului va rămîne un focar nevindecat pe deplin, care poate să dea o recidivă în timpul uriașelor suprasarcini fiziologice pe care le au de suportat călătorii în Cosmos…

Astronavigatorul se culcă pe un pat larg în jurul căruia se împleteau cablurile generatoarelor de impulsuri. Treizeci și șase de aparate erau pregătite săi controleze starea organismului. În încăperea cufundată în semiîntuneric, începu să clipească la răstimpuri egale și să sune slab, aducînd somnul, aparatul de hipnotizare. Set Sym aruncă o privire peste aparate șii făcu semn Afrei Devi — ajutoarea sa. (Fiecare membru al echipajului de pe «Tellur» stăpînea cîteva profesii.)

Afra apropie un cub străveziu. În lichidul albăstrui dinăuntru se afla cufundat un aparat metalic cu articulații, asemănător unei mari scolopendre[15]. Atra scoase aparatul din lichid, iar dintrun alt vas luă un vîrf conic de la care porneau mai multe fire sau tuburi subțiri, flexibile. Un țăcănit scurt al conexiunii, și scolopendra metalică se mișcă, făcînd să se audă un zumzet ușor.

Svet Sym dădu din cap, și aparatul dispăru în gura deschisă a astronavigatorului care continua să respire liniștit. Se aprinse un ecran translucid așezat oblic peste pîntecele bolnavului. Mutt Ang veni mai aproape. În lumina verzuie, contururile cenușii ale intestinelor se vedeau foarte clar. Dea lungul lor, se mișca încet aparatul cu articulații. O strălucire ușoară fulgeră peste ecran în clipa cînd aparatul dădu un impuls sfincterului care închidea stomacul. Pe urmă

pătrunse în duoden și se îndoi aproape cu totul în intestinul sigmoid. Încă puțin, și capătul rotund al scolopendrei se opri înaintea apendicelui viermiform.

Aici, în regiunea infectată, durerile erau mai mari, și, datorită presiunii aparatului, mișcările peristaltice[16]ale intestinelor se accentuară atît de mult încît fu nevoie de calmante. Mai trecură cîteva minute, și mașina analitică află cauza bolii: o iritare întîmplătoare a apendicelui; apoi stabili caracterul infecției și recomandă soluția necesară de antibiotice și dezinfectante. Din aparatul cu articulații răsăriră niște mustăți flexibile care fură cufundate în interiorul apendicelui. Puroiul fu pompat afară, iar fărămiturile care nimeriseră în intestin, îmbolnăvindul, fură înlăturate și ele. Urmară spălaturi energice cu soluții speciale, biologice, care vindecară repede mucoasa apendicelui și a intestinului gros.

În tot timpul cît minunatul aparat condus cu ajutorul automatelor își desfășură activitatea în pîntecele bolnavului, acesta continuă să doarmă calm. Operația luă sfîrșit, iar medicului nui râmase decît să extragă aparatul.

Comandantul cosmonavei se liniști. Oricît de mari erau posibilitățile medicinei, totuși se întîmpla cîteodată ca particularități neprevăzute ale organismului (cu neputință de stabilit dinainte pentru miliarde de indivizi diferiți) să dea complicații neașteptate, lipsite de primejdie în cadrul uriașelor institute sanitare ale planetei, dar periculoase întro expediție de proporții reduse.

Nu se întîmplă însă nimic. Mutt Ang reveni la vioarapian din biblioteca rămasă pustie. Îi trecuse dorința de a cînta. Fu năpădit de gînduri.

Nu pentru prima oară se întorcea la gîndurile despre fericire, despre viitor.

Era cea dea patra călătorie a sa în Cosmos… Dar niciodată pînă atunci nu se gîndise să facă un salt atît de mare în timp și spațiu. Șapte sute de ani! În condițiile unui atît de mare avînt al vieții, al înmulțirii noilor invenții și descoperiri, în condițiile unui atît de vast orizont de cunoștințe la care și ajunseseră cei de pe Pămînt! E greu de făcut o comparație, dar șapte sute de ani însemnau atît de puțin în epocile civilizațiilor antice, cînd dezvoltarea societății, nefiind stimulată de cunoaștere și necesitate, mergea doar spre o necontenită răspîndire a omului pe suprafața terestră, spre ocuparea spațiilor încă pustii ale planetei.

Pe atunci timpul era fără măsură, și toate schimbările omenirii se scurgeau lent, așa cum se întîmpla odinioară cu ghețarii de pe insulele Arcticei șt ale Antarcticei. Secolele păreau că se scufundă în vidul inactivității. Ce însemna o viață omenească, ce însemnau o sută, o mie de ani?

Mutt Ang se gîndi aproape cu groază cum sar fi simțit oamenii din antichitate dacă ar fi cunoscut dinainte desfășurarea atît de înceată a proceselor sociale contemporane lor, dacă ar fi știut că asuprirea, nedreptatea și lipsa de organizare de pe planetă aveau sa dureze încă atîta amar de vreme? Să te întorci după șapte veacuri în Egiptul antic însemna să nimerești în aceeași orînduire sclavagistă, cu o asuprire și mai cruntă; în China milenară — în aceleași războaie și dinastii ale împăraților; sau, în Europa de la începutul medievalei nopți religioase — să nimerești în toiul incendiului stîrnit de rugurile Inchiziției, în vîltoarea celui mai crunt obscurantism.

Acum însă amețești încercînd să scrutezi viitorul peste șapte secole pline de transformări, de îmbunătățiri și de cunoștințe noi; atît de arzător este interesul pe care ți-l stîrnesc zguduitoarele evenimente.

Și dacă adevărata fericire constă în mișcare, în schimbare, atunci cine poate fi mai fericit decît el și tovarășii săi? Și totuși lucrurile nu sînt atît de simple! Natura omenească e contradictorie ca și lumea care o înconjoară și care a creato. O dată cu avîntul spre necontenita schimbare, noi regretăm întotdeauna și evenimentele trecutului, sau, mai bine zis, părțile lui bune, filtrate de memorie și cultivate odinioară sub forma unor legendare secole de aur.

Fără voia lor, oamenii căutau pe atunci ceea ce era bun în trecut, visau ca el să se repete, și numai sufletele mari puteau să prevadă, să simtă mersul viitoarelor ameliorări și organizări ale vieții umane. De atunci, în adîncul sufletului omenesc se află regretul pentru timpul apus, pentru cele ce nu se vor mai întoarce, sentimentul de mîhnire care ne cuprinde înaintea ruinelor și a monumentelor istorice ale umanității. Această părere de rău pentru trecut se accentua cu deosebire la oamenii în vîrstă și aduna tristețe în inimile celor buni, inteligenți și sensibili…

Mutt Ang se ridică de lîngă instrumentul muzical.

Da, toate acestea sînt descrise atît de plastic și interesant în povestirile istorice. Așadar, ce anume poate săi înfricoșeze pe tinerii de pe cosmonavă în timpul saltului spre viitor? Singurătatea, lipsa unor oameni apropiați? Așazisa singurătate a omului care a nimerit în viitor a fost de atîtea ori descrisă și comentată în vechile romane… Singurătatea era concepută întotdeauna ca o absență a oamenilor apropiați, a rudelor. Aceste persoane alcătuiau însă un grup infim, de oameni, adesea uniți doar prin niște legături de rudenie pur formale. Dar acum, cînd ne e apropiat oricare dintre oameni, cînd nu există nici un fel de hotare sau convenționalisme care să împiedice comuniunea oamenilor, din orice ungher al planetei?!

Noi, oamenii de pe «Tellur» neam pierdut toate rudele rămase pe Pămînt. Dar acolo, în iureșul viitorului, spre care înaintăm, ne așteaptă oameni nu mai puțin apropiați, ale căror cunoștințe și

simțăminte vor fi și mai înalte și mai profunde decît ale contemporanilor noștri, pe care iam părăsit pentru totdeauna — iată despre ce și în ce fel trebuie să stea de vorbă comandantul cu oamenii tineri ai echipajului său…

La postul central de conducere, Tey Eron aranjase programul de seară, care îl atrăgea cel mai mult. Erau aprinse doar cele mai necesare izvoare de lumină, și marea încăpere rotundă, cufundată astfel întro dulce penumbră, căpăta o notă de plăcută intimitate. Procedînd ca de obicei la controlul necontenit al calculelor, ajutorul de comandant murmura ușor un cîntec fără cuvinte. Drumul cosmonavei se apropia de sfîrșit — astăzi ea avea să fie întoarsă către constelația Ophiuchus[17]pentru a trece prin fața astrului de carbon, ce fusese explorat. O apropiere mai mare de acest corp ceresc devenise primejdioasă. Presiunea luminii ar fi început să crească atît de mult, încît — la viteza colosală a navei — ar fi dat naștere unei izbituri înfricoșătoare, catastrofale.

Simțind pe cineva la spatele lui, Tey Eron se întoarse.

Mutt Ang se uită peste umărul ajutorului său și citi prin gemulețele dreptunghiulare de jos totalurile indicate de aparate. Astrofizicianulșef îl privi întrebător pe comandant, și acesta dădu afirmativ din cap. Îndată, născute de ușoarele mișcări ale lui Tey Eron, prin toată nava vuiră semnalele speciale și răsunară metalic cuvintele:

— Atențiune! Atențiune!

Mutt Ang își apropie microfonul știind că în toate secțiile cosmonavei oamenii rămăseseră nemișcați, întorcîndușI fără voie privirile spre pîlniile sonorizatoarelor[18]din pereți: omul încă nu se dezvățase să se uite în direcția izvorului de sunete atunci cînd voia să fie deosebit de atent.

— Atențiune! repetă Mutt Ang. Peste cincisprezece minute, nava începe să frîneze. Toată lumea, în afara celor care sînt de serviciu, va sta în cabine. Prima fază a frînării va lua sfîrșit la orele 18. Cea dea doua fază, de șase «g»[19], va dura șase zile. Virajul navei va avea loc după semnalele P.L. - ale pericolului de lovire. Astai tot!

La orele 18, comandantul se ridică din fotoliu și, învingîndușI obișnuita durere pe care frînarea io provoca în spate și la ceafă, anunță că se va duce în cabina lui să doarmă în timpul tuturor celor șase zile cît avea să dureze încetinirea zborului. Întregul echipaj al cosmonavei stătea acum lipit de aparate, procedînd la ultimele cercetări ale astrului de carbon.

Tey Eron privi posomorît în urma comandantului, care plecase.

Cu fiecare perfecționare, creștea forța și trăinicia navelor cosmice. De aceea, cu greu sar fi putut face vreo comparație între forța lui «Tellur» și acele coji de nucă ce pluteau pe mările Pămîntului și care încă din vechime căpătaseră aceeași denumire de nave. Și totuși

astronava nu era nici ea altceva decît o coajă de nucă azvîrlită în adîncul de necuprins al spațiilor… Parcă aducea mai multă liniște prezența comandantului în timpul manevrării navei.

2

Kary Ram tresări auzind rîsul vesel al lui Mutt Ang. Cu cîteva zile în urmă, întregul echipaj fusese alarmat de îmbolnăvirea neașteptată a comandantului. Doar medicul intra în cabina acestuia, și toți vorbeau în șoaptă cînd treceau prin fața ușii lui, închisă ermetic, ca în timpul unei avarii. Tey Eron era nevoit să pună singur în aplicare întregul plan întocmit: virajul navei, o nouă accelerare — pentru ieșirea din raza puternicei presiuni a luminii astrului de carbon — și începerea pulsării înapoi, spre Soare.

Acum ajutorul de comandant mergea alături de Mutt Ang și zîmbea reținut. Se aflase că totul fusese pus la cale de comandant, cu știrea doctorului. Mutt Ang îi cedase lui Tey Eron comanda pentru ai oferi posibilitatea să desfășoare singur întreaga manevră, fără să spere la vreun ajutor. Deși astrofizicianulșef nar fi recunoscut în nici un caz chinuitoarele îndoieli carel năpădiseră înainte de efectuarea virajului, îl dojenea totuși pe comandant pentru faptul că neliniștise întregul echipaj.

Mutt Ang se scuza glumind și îi demonstra lui Tey Eron că, în vidul spațiului cosmic, astronava se află în afară de orice pericol. Aparatele nu puteau greși, verificarea cuadriplă a fiecărui calcul excludea posibilitatea unor inexactități. În zona puternicei presiuni a luminii emise de astru, nu putea exista o centură de asteroizi și meteoriți.

— Oare nașteptați de loc să întîlnim vreun obstacol? întrebă Kary Ram.

— De bunăseamă că o întîmplare neprevăzută nu poate fi exclusă. Dar marea lege a Cosmosului, numită și legea valorilor medii[20], pledează în favoarea noastră. Vom face puțin cale întoarsă și vom intra în pulsație pe direcția cunoscută, drept spre Soare, pe lîngă Cor Serpentis… Au trecut cîteva zile de cînd zburăm spre constelația Ophiuchus. Acum nu nea mai rămas mult.

— Curios, spuse îngîndurat Kary, parcă nu simt nici bucurie și nam nici sentimentul că am săvîrșit un lucru care să merite și să motiveze faptul că pentru Pămînt noi am murit pe timp de șapte sute de ani. Desigur, îmi dau seama, vom obține zeci de mii de observații, milioane de calcule, fotografii, însemnări de mare importanță, și cu ajutorul lor pe Pămînt vor fi descoperite noi taine ale materiei…

— Da, se înfierbîntă Tey Eron, dar pe drumul dezvoltării istorice cîtă luptă, muncă și vieți a costat umanitatea și pînă la ea trilioanele de generații de animale, acești germeni ai viitorului!..

— Toate astea sînt bune pentru rațiune. Pentru mine însă numai omul are însemnătate. El este în Cosmos singura forță inteligentă, care poate folosi și supune dezvoltarea spontană a materiei. Noi, oamenii,

sîntem însă atît de singuri, atît de izolați. Cu toate că avem dovezi incontestabile că există o mulțime de lumi populate, totuși nici o altă ființă din Univers na avut încă prilejul să se întîlnească cu omul terestru. Cîte povești, cărți, cîntece și tablouri nau fost închinate acestui mare eveniment, ce se lasă atît de mult așteptat! Și acest vis măreț, radios și cutezător, născut în vremurile străvechi în care oamenii abia fuseseră smulși din mrejele religiei, acest vis na devenit încă realitate!

— Mrejele religiei! interveni Mutt Ang. Știți voi însă cum își imaginau strămoșii noștri, chiar și unii care au trăit în epoca primului zbor în Cosmos, realizarea acestui «vis măreț»? Preziceau chiar de la prima întîlnire lupte înverșunate, atacarea sălbatică a cosmonavelor, uciderea astronauților între ei.

— Nemaipomenit! exclamară Kary Ram și Tey Eron.

— Scriitorii noștri contemporani nau vrut nici măcar să mai scrie despre întunecata perioadă a sfîrșitului capitalismului, reluă cuvîntul Mutt Ang. Știți doar din manualele de istorie că omenirea a trecut la un moment dat printro fază de dezvoltare foarte critică.

— Îmi amintesc, spuse Kary. Aceasta sa întîmplat atunci cînd oamenii au dobîndit grandioasa perspectivă a stăpînirii materiei și a Cosmosului, dar mai existau vechi forme ale relațiilor sociale, iar dezvoltarea conștiinței sociale rămînea tot mai mult în urma victoriilor științei.

— Ai o memorie bună, Kary! Definiția dată de tine este aproape exactă, dar poate fi spusă și altfel: dorința de a cunoaște Cosmosul și măreția lui au fost în contradicție cu ideologia primitivă a proprietății private. Sănătatea și viitorul omenirii au stat cîțiva ani în cumpăna soartei, pînă ce a învins noul, și omenirea sa unit întro singură familie, în care nu mai existau clase sociale… Acolo, în partea capitalistă a lumii, existau inși care nu vedeau noile căi și trăgeau nădejdea că societatea lor este imuabilă și eternă, că și în viitor războaiele și masacrele sînt inevitabile.

— Nădejde! zise Kary zîmbind ironic. Cum poate fi numită asta nădejde?

— Și totuși ei o numeau.

— Poate că și în alte sisteme solare, pe planetele locuite de oameni, civilizațiile trec prin aceleași perioade critice, spuse încet Tey Eron, aruncînd o privire fugară asupra cadranelor aparatelor de bord. Pînă acum, cunoaștem doar două planete nelocuite pe care există apă, atmosferă, rămășițe de oxigen și unde vînturile agită nisipurile și mările lipsite de viață.

— Nu! spuse Kary Ram dînd din cap. Nu pot crede că oamenii care au cunoscut imensitatea Cosmosului și binefacerile pe care le oferă știința ar putea…

— …să se poarte ca niște fiare? De îndată ce a acumulat o suficientă experiență istorică, omul a înțeles că fenomenele naturii și existența lui sînt contradictorii. Pe de o parte, și-a dat seama că el, ca individ, este în viață neînsemnat și trecător, aidoma unei picături de apă în ocean sau unei mici scîntei care se stinge la bătaia vîntului. Pe de altă parte, a înțeles că este nemărginit, ca Universul pe carel cuprinde cu rațiunea și simțurile, în infinitatea timpului și a spațiului.

Comandantul astronavei tăcu și prinse a se plimba îngîndurat prin fața membrilor echipajului. Peste fețele tinere ale acestora se așternu o umbră de aspră încordare.

Tot Mutt Ang întrerupse primul liniștea ce se lăsase:

— În colecția mea de filmocărți istorice, există un volum foarte caracteristic pentru acea epocă. El a fost tradus în limba noastră nu de o mașină, ci de Saney Cen, istoric care a trăit în secolul trecut. Să-l citim!

Mutt Ang zîmbi și ieși în coridor.

— N-am să fiu niciodată bun comandant, îmi este cu neputință să cunosc atîtea cîte știe Ang, zise oftînd Tey Eron.

— Iar el îmi spunea întro zi că nu este un bun comandant fiindcă îl pasionează prea multe lucruri, spuse Kary așezînduse în fotoliul pilotului de serviciu.

Tey Eron privi surprins spre tovarășul său. Tăceau amîndoi, se auzea doar murmurul monoton al mașinilor. Gigantica navă înterastrală, luînd viteză, se depărta vertiginos de astrul de carbon și se îndrepta spre pătratul stabilit, unde, în bezna spațiului, abia se zăreau licărind, prin galaxiile îndepărtate, patru insule stelare. Ele se aflau la o distanță atît de mare încît lumina pe care o răspîndeau ajungea aproape stinsă în ochiul omenesc.

Deodată se petrecu ceva neprevăzut. Pe ecranul marelui locator, apăru și începu să se agite un punct luminos. Răsună țîriitul strident al unei sonerii, și astronauților li se tăie pur și simplu răsuflarea.

Tey Eron, fără să stea prea mult pe gloduri, dădu semnalul de alarmă, care chema pe membrii echipajului să-și ocupe posturile.

Mutt Ang intră gonind la postul de comandă și, în două salturi, ajunse la aparate. Oglinda neagră a locatorului prinsese viață. Ca întrun lac Fără fund, se vedea în ea un mic punct luminos, care ba se mișca în sus, ba se lăsa în jos, ba se deplasa încet spre dreapta. Astronauții erau foarte surprinși că roboții care semnalau apropierea meteoriților nu dădeau nici o alertă. Oare luminița ivită pe ecran nu era a unui meteorit? Atunci a cui putea să fie?!..

Nava interastrală își continua zborul, și punctul strălucitor se zărea tot mai bine. Mutt Ang tresări la gîndul care îi trecuse prin minte. Tey Eron își mușcă buza, iar Kary Ram strînse cu putere mînșa. Astronauții se aflau în prezența unui lucru cu totul neobișnuit: a unui

corp care arunca fascicule de lumină înaintea lui, ca și «Tellur».

Dorința ca gîndul să li se adeverească era atît de fierbinte, de ea erau legate atîtea speranțe, de sute de ori spulberate și din nou trezite, încît Mutt Ang rămase nemișcat, temînduse să spună măcar un cuvînt. Și neliniștea lui era parcă împărtășită și de echipajul misterioasei cosmonave apărute.

Punctul de foc ce răsărise pe ecran se stinse, apoi se aprinse din nou și începu să fie văzut la intervale de timp egale. Această alternanță atît de exactă nu putea fi decît rodul unicei forțe din Univers — al gîndirii omului.

Nu mai încăpea nici o îndoială: în față apăruse o navă interastrală.

Aici, în imensitatea fără margini a spațiului, în care ajunsese pentru prima oară o navă terestră, nu putea fi vorba decît de o astronavă din altă lume, de pe o altă planetă, de pe o stea îndepărtată…

«Tellur» a răspuns și el printro semnalizare intermitentă. Apoi Kary Ram a transmis cîteva semnale luminoase din codul convențional și nu era exclus ca ele să poată fi recepționate pe ecranul necunoscutei astronave și să fie înțelese…

Vocea lui Mutt Ang, care răsună în difuzoare, era extrem de emoționată:

— Atențiune, întreg echipaj! În față a apărut o astronavă străină. Deviem de la drumul nostru și începem o frînare bruscă. Încetați toate lucrările! Frînare bruscă! Ocupațivă locurile stabilite!

Nu se putea pierde nici o secundă. Dacă ciudata cosmonavă înainta la fel de repede ca și a lor, atunci viteza cu care se apropia una de alta era aproximativ cît aceea a luminii, atingînd 295.000 km/s.

Într-un minut, astronavele se apropiau ca circa 18 milioane km, iar locatorul arăta că oamenii mai aveau la dispoziție aproximativ o sută de secunde.

Tey Eron îi șopti ceva lui Kary, în timp ce Mutt Aug vorbea la microfon. Emoționat și palid, tînărul înțelese despre ce este vorba și făcu cîteva manipulări.

— Bravo! exclamă comandantul, urmărind pe ecranul de contrul cum raza luminoasă a cosmonavei lor devie spre stînga și începu să urce în spirală.

Trecuseră aproape 10 secunde. Pe ecran se ivi pe neașteptate luminosul contur de săgeată ai lui «Tellur», pornit întro grandioasă volută.

Soneriile de alarmă începură să sune. De data aceasta, pe ecranul principal, apăruse nu raza luminoasă a locatorului străin, ci corpul necunoscutei astronave. După ce imprimă navei o mică înclinație spre stînga, Tey Eron puse rapid în mișcare robotulpilot. Zgomotul soneriei

încetă, apele negre ale ecranului dispărură și ele. Oamenii abia apucaseră a întrezări dîra luminoasă care fulgerase pe dinaintea bordului drept. Astronavele se apropiaseră cu viteze amețitoare una de alta, pentru ca să și dispară în depărtări.

Vor trece cîteva zile pînă cînd traiectele lor se vor intersecta din nou. Atunci cele doua astronave vor frîna, vor face cale întoarsă și se vor întîlni..

— Atențiune! zise Mutt Ang la microfon. Începem frînarea bruscă! Dați- semnale în toate secțiile!

3

În biblioteca navei înterastrale «Tellur», se adunase întregul echipaj. Un singur astronavigator rămăsese de serviciu lîngă dispozitivele P.C.E.[21], care protejau comunicațiile extrem de complicatelor aparate electronice ale navei. După ce fusese frînat, «Tellur» se întorsese, dar se și depărtase de locul întîlnirii cu mai mult de 10 miliarde km. Cosmonava înainta încet, avînd o viteză egală cu o douăzecime din cea absolută[22], în timp ce toate mașinile ei de calculat îi controlau și rectificau traiectoria. Din nou trebuia să fie găsit în necuprinsul Cosmos o fărîmă infimă, aproape invizibilă: racheta străină. Opt zile și tot atîtea nopți avea să dureze aceasta așteptare aproape cu neputință de suportat. Dacă nici unul dintre calcule și nici mersul înainte al lui «Tellur» naveau să devieze dincolo de limitele admise, dacă ființele acelea necunoscute naveau să greșească nici ele și dacă posedau un vehicul interastral care să se supună comenzilor și aparate tot atît de perfecte, atunci cele două nave aveau întradevăr să se apropie atît de mult, încît, cu ajutorul razei locatoarelor, să se poată regăsi prin bezna de nepătruns.

Atunci, pentru prima oară în istorie, omul va veni în legătura cu semenii lui întru idei, forțe și aspirații; cu aceia a căror existență infinit de pătrunzătoarea minte umană o prevăzuse, o dovedise și o confirmase încă de mult. Hăurile înspăimîntătoare ale timpului și ale spațiului căscate între lumile locuite rămăseseră pînă atunci de neînvins. Dar iată că acum oamenii Pămîntului vor da mîna cu alte ființe raționale din Univers, iar apoi se vor duce și mai departe… Lanțul gîndirii și al muncii va străbate genunile siderale, ca o victorie definitivă asupra forțelor elementare ale naturii.

Vreme de miliarde de ani trebuiseră să plutească prin întunecoasele și caldele unghere ale golfurilor oceanice sfere microscopice de protoplasmă vie; alte sute de milioane de ani se scurseseră pentru a se forma din ele vietăți din ce în ce mai complexe, care în cele din urmă au ieșit pe uscat.

Subordonate întru totul forțelor înconjurătoare și încleștate întro bătălie oarbă pentru viață, pentru perpetuarea speciei, aceste ființe au avut nevoie de alte milioane de veacuri pentru a-și putea dezvolta cortexul — cel mai puternic instrument de căutare a hranei, de luptă pentru existență.

Tot mai rapid devenea ritmul în care evolua viața, năpraznica încăierare pentru ea devenea tot mai înverșunată, iar procesul de selecție naturală tot mai accelerat. Mereu alte victime, alte victime, alte victime — ierbivore sfîșiate, fiare de pradă ucise de foame, animale care piereau din pricina slăbiciunii, a bolilor, a bătrîneții,

altele omorîte în luptă pentru femelă, pentru apărarea puilor, nimicite de catastrofe naturale…

Așa a fost dea lungul întregului drum străbătut orbește de viețuitoare pînă cînd, în condițiile nesfîrșit de grele ale marii epoci glaciale, un strămoș îndepărtat al maimuței a înlocuit prin muncă rațională căutarea animalică a hranei. Și atunci el a devenit om, dînduși seama de uriașa forță a muncii în colectiv, a experienței raționale.

Dar și după aceea au mai trecut multe milenii pline de războaie și suferințe, de foamete și asuprire, de neștiință și de speranță întrun viitor mai bun.

Urmașii nu șiau înșelat strămoșii: viitorul mai bun a sosit. Omenirea reunită întro societate lipsită de clase, eliberată de teama și asuprire, se ridicase spre nemaivăzute înălțimi ale științei și artei. Izbutise să înfăptuiască și lucrul cel mai greu: supunerea spațiilor cosmice. Și iată că, în sfîrșit, năpraznicul suiș străbătut de istoria vieții și a omului, întreaga forță a cunoștințelor acumulate și a colosalelor eforturi de gîndire și muncă umane izbîndiseră prin crearea astronavei de cursă lungă «Tellur», azvîrlită în imensul abis al Galaxiei. Culmea la care ajunsese dezvoltarea materiei pe Pămînt și în sistemul solar avea să întîlnească o altă culme, de bunăseamă a unui drum tot atît de dificil, care, la rîndui, se va fi desfășurat, vreme de miliarde de ani, întrun alt colț al Universului.

Acestea erau gîndurile, care sub o formă sau alta îi preocupau pe fiecare dintre membrii echipajului. Înțelegerea uriașei răspunderi a clipei de față o făcuse chiar și pe tînăra Taina Dan să devină gravă. Izbutivor cei cîțiva reprezentanți ai populației terestre de mai multe miliarde de oameni să fie demni de faptele lor eroice, de munca, perfecțiunea fizică, de inteligența și forța lor morală?

În ce fel să se pregătească pentru întîlnirea ce avea să aibă loc? Trebuiau săși aducă aminte de trudnica și grandioasa bătălie purtată de umanitate pentru libertatea trupului și a spiritului.

Cea mai importantă, cea mai pasionantă și mai plină de mister era întrebarea: cum sînt aceia care vin acum în întîmpînarea noastră? Sînt înfricoșători la vedere sau întruchipează frumusețea așa cum o înțelegem noi, cei de pe Pămînt?

Afra Devi, biologul, luă cuvîntul.

Tînăra femeie, căreia tensiunea nervoasă îi sporise farmecul, își înălța mereu privirea spre tabloul de deasupra ușii. Acesta părea săi reliefeze ideile prin vasta perspectivă a munților Lunari[23], dominată de zguduitorul contrast dintre mohorîtele povîrnișuri împădurite și piscurile stîncoase înălțate spre lumină.

Omenirea — după cum amintea Afra — renunțase de multa vreme la teoriile care pretindeau că ființele raționale pot avea orice fel

de înfățișare, o construcție fizică dintre cele mai variate. Reminiscențele superstițiilor religioase făcuseră chiar pe savanți cunoscuți să admită în mod arbitrar că un creier ce raționează se poate dezvolta în orice corp, așa cum altă dată unii au crezut în zeii ce puteau lua orice chip. În realitate însă omul — unica ființă de pe Pămînt înzestrată cu creier rațional — își dorește desigur înfățișarea pe care io cunoaștem nu hazardului, ci faptului că ea a corespuns celei mai multilaterale posibilități de adaptare, capacității creierului său de a suporta sarcini uriașe, precum și unui sistem nervos deosebit de activ.

Concepția noastră privitoare la frumusețea omului și la frumosul în general sa născut dintro experiență milenară — ea este perceperea intuitivă a unei construcții legice, corespunzătoare unui scop și perfectei adaptări pentru o anumită acțiune. Iată de ce sînt frumoase mașinile puternice și valurile mării, și pomii, și caii, deși toți aceștia se deosebesc net de chipul uman. Iar omul însuși, încă de cînd era pe treapta inferioară a evoluției lui, a scăpat, datorită muncii și, în consecință, dezvoltării creierului, de necesitatea unei specializări înguste, a adaptării la un anumit fel de trai — fenomen caracteristic majorității animalelor.

Picioarele omului nu sînt bune pentru o goană neîntreruptă peste un sol tare și cu atît mai puțin peste unul mocirlos, și totuși ele îi pot asigura o înaintare rapidă și de lungă durată, îl pot ajuta să se cațere în pomi și pe coastele stîncilor. Iar mîna omenească este un organ dintre cele mai universale: ea poate îndeplini milioane de îndeletniciri, și în realitate ea a făcut ca un animal primitiv să devină om.

Încă din primele stadii ale formării sale, omul sa dezvoltat ca un organism universal, adaptat celor mai diferite condiții. O dată cu trecerea lui la viața socială, această multilaterală funcție ia devenit și mai pronunțată, și mai variată, ca, de altfel, întreagai activitate.

Și astfel frumusețea omului, în comparație cu aceea a tuturor celorlalte animale ce au o alcătuire armonioasă a organismului, e generată atît de perfecțiunea cît și de universalitatea funcțiunilor sale, este întărită și îmbunătățită de gîndire, de educația intelectuală.

— De vreme ce a pătruns în Cosmos, o ființă rațională dintro altă lume trebuie să se găsească la același înalt nivel de perfecțiune și de universalitate — adică trebuie să fie frumoasă! Nu pot exista cu rațiune nici ciuperci gînditoare, nici oamenicaracatițe! Nu știu cum va arăta în realitate această ființă, spuse în încheiere Afra Devi. Nu știu de asemenea cît va semăna ea cu omul terestru și nici dacă îi vom descoperi vreun alt aspect al frumosului, dar și asemănarea și frumusețea sînt inevitabile.

— Îmi place teoria, o susținu Tey Eron, numai că…

— Am înțeles, îl întrerupse Afra. Vrei să spui că monstruozitatea poate lua naștere chiar și în cazul unor infime abateri de la înfățișarea obișnuită a omului, darămite atunci cînd posibilitatea lor e foarte mare. În definitiv, este limpede că neînsemnatele devieri de formă (cum ar fi lipsa nasului, a pleoapelor sau a buzelor de pe chipul omenesc, din pricina unor accidente) ne apar ca înfricoșătoare monstruozități tocmai pentru că le observăm la un organism uman. Botul calului sau al cîinelui diferă foarte mult de fizionomia umană, și totuși nu e urît, ba dimpotrivă. De ce? Pentru că prezintă frumusețea unei depline armonii, pe cîtă vreme chipul traumatizat al unui om distruge armonia…

— Prin urmare, chiar dacă ar avea o altă înfățișare, oamenii unei alte lumi nu ne vor părea urîți. Dacă sînt însă la fel cu noi, doar ci, în loc de nas, au cîte o trompă? nu se dădu bătut Tey.

— Nefiindui necesare, o ființă rațională nu va avea niciodată coarne. Nasul poate fi alungit în felul în care spui (deși existența mîinilor, fără de care omul nu poate fi conceput, o face inutilă pe aceea a trompei); oricum, ar fi un caz particular, o condiție neobligatorie de conformație a unei ființe raționale. Dar tot ce se creează dea lungul istoriei ca rezultat al selecției naturale devine o regulă, un fel de medie a unei mulțimi de abateri și devieri. Tocmai în aceasta constă toată frumusețea atît de multilateralei armonii. De aceea, pe cosmonava ce vine spre noi, eu nașteptsă dăm peste monștri cu coadă sau trompă. Nu, acolo nu vom întîlni asemenea ființe! Doar formele inferioare de viață sînt foarte deosebite la înfățișare; cu cît făpturile devin mai evoluate, cu atît se apropie ele mai mult de semenele lor terestre! Paleontologia ne arată limitele stricte în care evoluția încadra organismele superioare — amintițivă sutele de cazuri de totală asemănare între vertebrate aparținînd unor subclase complet diferite (de pildă, la marsupiale și la placentare).

— Ai învins! se declară, în sfîrșit, Tey Eron de acord cu Afra.

Iată însă că acum sări so contrazică Kary Ram, îmbujorat de o ardoare tinerească. El susținu că ființele altor planete, chiar dacă ar avea un trup uman și frumos, sar putea cu totul diferența de noi prin rațiune, prin concepțiile lor despre lume și viață. Și, fiind atît de deosebite, ele ar putea lesne să devină pentru noi cruzi și înfricoșători dușmani.

În apărarea biologului se ridică Mutt Ang.

— Nui mult de cînd și eu mam gîndit la aceasta, le spuse comandantul, și am înțeles că între ființele raționale aflate toate pe o treaptă superioară de dezvoltare nu poate exista nici un fel de neînțelegere. Rațiunea Omului reflectă legile după care se dezvoltă logic lumea înconjurătoare, întregul Cosmos. În acest sens, omul constituie un microcosm. Gîndirea urmează legile Universului, care

sînt unice pretutindeni. Gîndul, oriunde ar apărea el, va avea inevitabil la bază o logică matematică și dialectică. Nu pot exista «alte» gînduri cu totul diferite, după cum nu poate exista un om în afara unei societăți și a naturii…

Cu strigăte voioase, tinerii astronavigatori încuviințară cele spuse de comandant.

— Entuziasmul vostru nui oare prea exagerat? îi întrebă serios Mutt Aug.

— Nu, ripostă cu îndrăzneală Afra Devi, întotdeauna te bucură coincidența intre gîndurile unei mulțimi de oameni! în aceasta constă garanția fidelității lor și certitudinea unui sprijin tovărășesc, mai ales dacă privești lucrurile din unghiurile diferite ale științei[24]….

— Ai în vedere disciplinele biologice și sociale? întrebă Yas Tin, care tăcuse pînă atunci, așezat, după obiceiul său, întrun colț comod al canapelei.

— Da! Cel mai luminos fenomen din întreaga istorie socială a omenirii terestre la constituit întărirea continuă a înțelegerii reciproce, o dată cu dezvoltarea civilizației și cu lărgirea cunoștințelor. Cu cît mai înalt devenea nivelul culturii, cu atît mai ușor era pentru diferitele popoare și rase ale societății lipsite de clase să se înțeleagă între ele, cu atît mai radioase apăreau tuturora felurile vieții în comun, necesitatea unirii, mai întîi a cîtorva țări, apoi a întregii planete, a întregii umanități. Astfel, încheie Afra, ținînd seamă de nivelul de dezvoltare la care a ajuns Pămîntul și, fără îndoială, și cei care vin spre noi…

— Așa este, fu de acord Mutt Ang, două planete diferite care au cucerit Cosmosul se pot înțelege mai bine decît două popoare sălbatice de pe aceeași planetă!

— Dar cum rămîne cu inevitabilitatea războiului chiar și în Cosmos, despre care erau convinși unii strămoși ai noștri cu un nivel de cultură destul de ridicat? întrebă Kary Ram.

— Undei volumul pe care ni lai făgăduit? își aminti Tey Eron. Cartea aceea despre două astronave care de la prima lor întîlnire au și vrut să se nimicească una pe alta?

Comandantul se duse din nou în cabina lui. De data aceasta nu se mai întîmplă nimic neobișnuit, și Mutt Ang reveni ținînd în mînă microfilmul de forma unei steluțe octogonale. Îl așeză în mașina de lectură. Fantezia străvechiului autor american stîrnea curiozitatea tuturor astronavigatorilor.

În povestirea intitulată «Prima întîlnire» era vorba despre dramaticele momente în care o astronavă pămînteascâ și o alta străină șiau încrucișat drumurile în Nebuloasa Crabul, la peste o mie de parseci de Soare. Comandantul astronavei terestre dăduse ordin să fie pregătite toate hărțile siderale, materialele de observație și calculele

pentru nimicirea imediată a cosmonavei necunoscute de culoare neagră. De asemenea, toate tunurile folosite la distrugerea meteoriților trebuiau îndreptate spre inamic. Apoi pământenii începură să dezbată o problemă foarte importantă: aveau ei dreptul să încerece ducerea de tratative cu ființele venite din altă lume sau trebuiau să le atace fără nici o întîrziere și să le distrugă? Pământenii erau alarmați de faptul că străinii ar putea să le descopere drumul pe care veniseră și astfel ar putea năvăli pe Pământ cu intenția de a-l cuceri.

Aceste năstrușnice gînduri cel frămîntau pe comandant erau socotite de toți subordonații săi drept adevăruri incontestabile. În mintea lui, întîlnirea a două civilizații, care se născuseră independent, trebuia să ducă la victoria aceleia care dispunea de un armament mai bun. O întîlnire în Cosmos însemna ori tratative, ori război (altceva nui putea trece prin cap autorului). Și în vreme ce pe astronava terestră se discuta această problemă nava necunoscută, după ce lansă în spațiul cosmic un robot sferic, se îndepărtă la patru sute de mile. Înveșmîntați în costume de scafandri, pământenii se apropiară de robot și fixară în el legătura. În scurt timp sa putut constata că străinii, cu toate că vedeau doar în spectrul razelor infraroșii și discutau emițînd unde radiofonice, erau foarte asemănători cu oamenii planetei noastre. De asemenea, aceștia din urmă au descifrat imediat limbajul celorlalți și leau înțeles gîndurile.

Ca și pământenii, comandantul astronavei străine avea și el îndoieli: el își bătea capul să descopere mijlocul de a scăpa viu și nevătămat din această situație critică fără să distrugă astronava pământeană.

Minunata și atît de mult așteptata clipă a întîlnirii dintre reprezentanții a două planete diferite amenința să se transforme întro nenorocire. Cele două nave interastrale se opriseră la o distanță de șapte sute de mile una de alta și de aproape două săptămîni tot duceau tratative prin intermediul robotului, care era de fapt un soi de barcă sferică.

Cei doi comandanți se încredințau reciproc de intențiile lor pașnice, dar totodată susțineau că nu se pot încrede unul întraltul. Situația ar fi fost fără ieșire dacă eroul principal al povestirii — un tînăr astrofizician — nu sar fi împrietenit cu un membru din echipajul celeilalte astronave. Prin intermediul acestuia, a obținut îngăduința de a vizita împreună cu comandantul său cosmonava străină. Înainte de a porni în această incursiune, el a avut grijă săși ascundă sub haină o bombă cu o teribilă putere explozivă. O dată ajunși la destinație, cei doi dădură un ultimatum: să se procedeze la un schimb de cosmonave; o parte din echipajul astronavei negre avea să treacă pe cea terestră, iar o parte dintre pământeni pe astronava străină. În prealabil, tunurile pentru nimicirea meteoriților trebuiau să fie făcute inofensive.

Astrofizicianul și comandantul urmau să rămînă pe astronava străină și întrun caz critic so arunce în aer. Ultimatumul a fost primit, și astfel astronava cea neagră cu ostateci pămînteni sa îndepărtat, iar astronava terestră cu ostatici străini a plecat și ea, dispărînd în ceață.

Comandantul nu mai găsea cuvinte de laudă pentru ingeniozitatea tînărului astrofizician; acesta însă îi spuse cu modestie că niciodată nu iar fi trecut prin minte un asemenea plan strategic dacă nar fi înțeles că pămîntenii și străinii se aseamănă, avînd aceeași psihologie. Fiind atunci întrebat cum de a ajuns la această concluzie, astrofizicianul răspunse că, în cursul celor două ore cît stătuse lîngă rebot, povestise anecdote prietenului său de pe astronava străină…

…În bibliotecă se porniră dezbateri aprinse. Încă de pe cînd se citea, ba unul, ba altul dintre tinerii astronauți își manifesta nerăbdarea, dezacordul și dorința de a contrazice cele auzite. Acum ei începură să discute, străduinduse să respecte ordinea celor care arătaseră primii că doresc să ia cuvîntul. Cu toții se adresau comandantului, de parcă el ar fi fost răspunzător pentru această străveche povestire, scoasă de la arhivă.

Ceî mai mulți vorbeau de totala neconcordanță dintre timpul acțiunii și psihologia eroilor. Dacă astronava fusese capabilă numai în trei luni să se depărteze de Pămînt pînă la o distanță de patru mii de ani lumină, atunci acțiunea acestei povestiri trebuie să fi avut loc întro epocă ulterioară aceleia în care șia plasat autorul eroii. Nici chiar noi nam pătruns încă pînă la asemenea genuni ale Cosmosului, spuneau astronauții. Pe de altă parte însă, gîndurile și faptele pămîntenilor descriși în povestire nu se deosebeau întru nimic de acelea manifestate de oamenii care trăiseră cu multe veacuri în urmă, pe timpul capitalismului. Afară de asta, mai existau o mulțime de greșeli tehnice. De exemplu, oprirea foarte rapidă a cosmonavelor. De asemenea nu era verosimilă nici înțelegerea cu ajutorul radioundelor. Dacă planeta astronauților străini — după cum se spunea în povestire — avea o atmosferă cu aceeași densitate ca a Pămîntului, atunci auzul lor trebuia să fie la fel de dezvoltat ca la oameni; or, aceasta necesita o cheltuială mai mică de energie decît aceea trebuincioasă producerii radioundelor. Neverosimilă era și rapida descifrare a limbii străinilor…

La rîndul său, Tey Eron observă greșita prezentare a noțiunii de Cosmos, cu atît mai mult cu cît marele savant Țiolkovski prevenise omenirea, cu cîteva decenii mai înainte ca să fi fost scrisă acea povestire, că Universul este mult mai complex decît ni-l imaginăm noi. Unii oameni de știință, în contradicție cu gînditorii dialecticieni, socoteau totuși că au ajuns la capătul cunoașterii.

Au trecut secole, multe descoperiri au complicat ideea noastră despre interdependența fenomenelor, creînd astfel impresia că ne am

fi îndepărtat și încetinit cunoașterea Cosmosului. Cu toate acestea, pentru rezolvarea unor probleme încîlcite, știința a găsit numeroase căi lăturalnice (de pildă construirea astronavelor pulsative, care parcă se deplasau în afara obișnuitelor legi ale mișcării). Măreția viitorului consta tocmai în învingerea acestor dificultăți ale logicii matematice, dar autorul «Primei întîlniri» nici măcar na întrevăzut nemărginirea cunoașterii ascunsă îndărătul formulărilor simple ale dialecticienilor contemporani lui.

— Nimeni na observat încă următorul lucru, spuse Yas Tin, care pînă atunci rămăsese tăcut. Povestirea este scrisă în englezește, ca, de altfel, toate numele de familie, poreclele și expresiile umoristice, ceea ce nu este întîmplător. Ca etimolog amator, am studiat procesul de formare a primului grai mondial. Limba engleză fusese foarte răspîndită în trecut. În cartea lui, scriitorul a reflectat ca întro oglindă credința absurdă în veșnicia sau, mai bine zis, în dăinuirea fără sfîrșit a formelor sociale. Dezvoltarea atît de lentă a străvechii lumi sclavagiste sau a epocii feudalismului era interpretată de unii în mod greșit drept imuabilitatea tuturor formelor de relații sociale (chiar și a limbilor, a religiilor). Tot astfel, sfîrșitul societății capitaliste era socotit de neconceput. De altminteri este surprinzător cît lea trebuit oamenilor pînă săși dea seama că limba suferă modificări pe măsură ce se schimbă și relațiile omenești și impresiile despre lume. Limbile nau fost așadar veșnice, iar numele oamenilor luate din cărțile religioase au trăit și mai puțin.

— Yas Tin a observat esențialul, interveni în discuție Mutt Ang. Mai înspăimântătoare chiar decît neștiința sau folosirea unei metode greșite era stagnarea, perseverarea în apărarea unor forme sociale care nu șiau confirmat trăinicia nici măcar în ochii contemporanilor. La baza acestei stagnări, se afla interesul cîtorva de a menține acea structură socială în care ei o duceau mai bine decît toți ceilalți semeni ai lor. Ce le mai pasa lor de umanitate, de soarta întregii planete, a rezervelor ei energetice, de sănătatea oamenilor? Cheltuirea nerațională a zăcămintelor de combustibil mineral, a resurselor forestiere, secarea rîurilor, primejdioasele experiențe pentru crearea ucigătoarelor arme atomice — toate laolaltă conturau modul de gîndire al celor care se îndărătniceau în fel și chip să păstreze tot ce șia trăit veacul, toate vestigiile trecutului, aducătoare de suferințe și de groază pentru majoritatea oamenilor.

Tocmai în acest fel sa născut și a crescut germenele otrăvitor al privilegiilor excepționale, astfel sau ivit născocirile despre superioritatea unei grupe, clase sau rase de oameni asupra alteia, despre îndreptățirea împilării și a războiului — tot ceea ce în vremuri îndepărtate sa chemat fascism.

Grupul privilegiat frîna mereu dezvoltarea, căutînd să mențină

vechea orînduire, carei convenea, iar partea oprimată a societății lupta împotriva acestei frînări și pentru drepturi proprii. Cu cît era mai mare presiunea exercitată de grupul dominant, cu atît rezistența devenea mai îndîrjită, formele de luptă mai înverșunate, sporea cruzimea, iar moravurile se degradau.

De aceleași privilegii se bucurau anumite state în pofida altora; între ele, între statele asupritoare și cele asuprite, se ducea o luptă asemănătoare aceleia între clasele dinăuntrul fiecărei țări. Amintiți-vă de istoria luptei dintre orinduirea nouă, socialistă, și cea veche, capitalistă, și veți pricepe de ce au apărut ideologia militaristă, propaganda inevitabilității războaielor. În toate astea văd miezul răului, șarpele care oricît lai fi ascuns tot trebuia să muște, fiindcă așai era năravul. Aduceți-vă aminte de infricoșatoarea lumină rozgălbuie cu care ardea steaua pe dinaintea căreia am trecut…

— Inima Șarpelui! exclamă Taina.

— Da! Inima Șarpelui! Și în literatura vechii societăți, care propaga fatalitatea războaielor și veșnicia capitalismului, bătea tot inima unei reptile veninoase.

— Deci temerile noastre sînt tot reminiscențele unei inimi de șarpe rămase din vechime! spuse Kary cu tristețe. Și, după cum sar părea, dintre noi toți sînt probabil omul cu inima cea mai șerpească, deoarece mai am încă temeri… îndoieli sau cum să le mai numesc…

— Kary! exclamă dojenitor Taina.

Acesta însă continuă:

— Comandantul nea vorbit bine despre primejdiile care amenință civilizațiile. Cunoaștem cu toții planetele a căror viață a avut de suferit, fiindcă locuitorii lor nau știut să clădească o societate nouă, bazată pe legi științifice, și să pună capăt pentru totdeauna setei de distrugere, adică săși smulgă inima de șarpe! Mai știm că și planeta noastră abia a reușit să evite o asemenea soartă. Dacă nar fi apărut în Rusia primul stat socialist, care a pus temelia marilor schimbări din viața Pamîntului, ar fi înflorit fascismul și, o dată cu el, sar fi dezlănțuit războaie nucleare nimicitoare! Dacă însă acolo se mai duc astfel de războaie, dacă ei nau trecut încă prin acest stadiu periculos? întrebă tînărul astronaut arătînd în direcția dincotro trebuia să apară cosmonava străina.

— Este exclus, Kary! îi răspunse imperturbabil Mutt Ang. Pot fi făcute anumite analogii între modurile în care se statornicesc formele superioare sociale, pe de o parte, și formele superioare ale vieții, pe de alta. Omul sa putut dezvolta doar în condiții naturale relativ stabile, de lungă durată și prielnice. Aceasta nu înseamnă însă că nau existat și schimbări, dimpotrivă, ba ele au fost destul de violente, dar numai în ceea ce privește omul, și nu natura în ansamblul ei. Cataclismele, marile zguduiri și transformări nar fi permis să se dezvolte o ființă

rațională. Același lucru se poate spune și despre forma superioară a societății, care a reușit să învingă Cosmosul, să construiască astronave, să pătrundă în adîncul spațiului sideral numai după ce umanitatea șia statornicit pe planetă condițiile de viață și, bineînțeles, cînd nau mai existat catastrofalele războaie dezlănțuite de capitaliști… Nu, cei care au apărut în fața noastră au depășit și ei punctul critic, au suferit și au dat foarte multe jertfe pînă ceau construit o societate adevărată și sănătoasă!

— Îmi face impresia, se aprinse Tey Eron, că omenirea nu poate pătrunde departe în Univers pînă nu ajunge la o treaptă mai înaltă, lipsită de războaie, în care fiecare om poartă o mare răspundere pentru toți semenii săi!

— Ajungînd pe culmile societății comuniste, spuse Kary, umanitatea a dobîndit forțe capabile să învingă spațiile cosmice: iar aceste forțe lea putut dobîndi numai pe această cale, alta na existat!

— Mîinile noastre sînt și mîinile omenirii terestre îndreptate spre stele, sînt mîini curate! Dar aceasta nu ne poate caracteriza doar pe noi. În scurt timp, vom strînge mîini deopotrivă de curate și puternice!

Tinerii nu sau putut abține și au întîmpinat cu vii aplauze ultimele cuvinte ale comandantului. Dar și cei mai vîrstnici, a căror expansivitate e mai rară, sau strîns emoționați în jurul lui Mutt Aug.

4

Undeva înainte, încă la depărtări formidabile, le zbura în întîmpinare cosmonava venită de pe o planetă sau stea necunoscută. Și oamenii de pe Pămînt, pentru prima oară după miliarde de ani de dezvoltare a vieții terestre, trebuiau să se întîlnească cu alte ființe… tot oameni. Nu este deci surprinzător că astronauții, oricît se stăpîneau, erau totuși cuprinși de o adevărată febra. Li se părea cu neputință să plece la odihnă; nimeni nu voia să rămînă singur în aceste clipe de chinuitoare așteptare. Dar Mutt Ang, după ce calculă timpul rămas pînă la întîlnirea astronavelor, ordonă lui Svet Sym să împartă membrilor echipajului un preparat liniștitor. Apoi le spuse;

— E necesar ca atunci cînd ne vom găsi cu semenii noștri dintro altă lume să fim în cea mai perfectă stare fizică și morală. Doar vom avea de înfruntat atîtea mari dificultăți; va trebui săi înțelegem și să încercăm să le povestim despre noi. Va trebui să le împărtășim cunoștințele noastre și să aflăm de la ei lucruri pe care nu le cunoaștem. Niciodată nu mia fost atîta teamă de incompetența mea, de neștiința de a mă descurca, zise Mutt Ang, și, pe fața de obicei calmă a comandantului, de astă dată se citi îngrijorarea.

Poate de abia acum șiau dat cu adevărat seama astronauții de greaua răspundere pe care o aveau cu prilejul acestei extraordinare întîlniri. De aceea, fiecare a luat, fără să protesteze, o pastilă calmantă și a plecat la odihnă.

Mutt Ang îl lăsă la postul de comandă doar pe Kary, dar, privind figura energică a lui Tey Eron, cumpăni puțin și cu un gest îl invită și pe acesta. Apoi comandantul se întinse întrun fotoliu, răsuflă obosit șișiacoperi fața cu mîinile.

Pentru a nui tulbura gîndurile, Tey și Kary rămaseră tăcuți. «Tellur» zbura foarte încet, înaintînd cu așanumita viteză tangențială, de două sute de mii de kilometri pe oră, folosită la intrarea în zona Roche[25]a unui corp ceresc. Roboții care conduceau cosmonava o îndreptau exact pe traseul calculat cu minuțiozitate. Era timpul să devină vizibilă raza locatorului trimisă de cealaltă astronavă. Lipsa ei îl neliniștea din ce în ce mai mult pe Tey Eron.

Mutt Ang se ridică, și fața i se lumină de zîmbetul său familiar întregului echipaj, un zîmbet sprințar și puțintel nostalgic:

— Vino, prietene îndepărtat, la pragul nostru scump…

Tey se încruntă privind ecranul negru, pe care nu se arata nici o rază. Cîntecul comandantului i se părea cu totul nepotrivit pentru acele momente atît de încordate. Dar Kary începu să fredoneze un refren și mai vesel, privind șiret spre secundul posomorît.

— Kary, încearcă să semnalizezi cu raza noastră, zise deodată

Mutt Ang, contenindu-și cîntarea. Îndreapto la două grade întro parte și alta și apoi încrucișeazo cu cealaltă.

Tey roși puțin. Mu se gîndise la o măsură atît de simplă și îndrăznise săl acuze în gînd pe comandant că este prea ușuratic!

Au mai trecut două ore. Kary își imagina cum raza locatorului lor lunecă spre stînga, spre dreapta, în sus și în jos, alergînd cu fiecare deviere sute de mii de kilometri prin negrele hăuri siderale. Aceste mișcări ale razei întreceau chiar și uluitoarele închipuiri ale basmelor cu uriași plăsmuite cîndva pe Pămînt.

Tey Eron se cufundă întro toropeală contemplativă. Gîndurile fugeau încet, fără să dea naștere la emoții. Tey își aduse aminte cum, la început, după plecarea de pe Pămînt, nu reușise să scape un timp de un chinuitor și straniu sentiment de renunțare.

Pesemne, această stare sufletească era proprie omului primitiv, dominat de impresia unei totale incoerențe, de lipsa oricăror obligații și griji de viitor. Pesemne, asemenea simțăminte apăreau la oameni cu prilejul unor mari nenorociri, războaie și zguduiri sociale. Iar Tey Eron avea și el sentimentul că trecutul, tot ce lăsase pe Pămînt, a dispărut pentru totdeauna, ireversibil: de viitorul enigmatic îl despărțea prăpastia cîtorva sute de ani, care aveau să aducă doar lucruri cu totul noi. De aceea nu putea fi vorba de nici un fel de planuri, proiecte, sentimente și dorințe de viitor… Aveau numai datoria sa adune noi cunoștințe din adîncurile Cosmosului. Înainte și numai înainte!

Și fără de veste sa petrecut evenimentul care a lăsat în umbră și dorința de a descoperi un nou Pămînt, și neliniștile ajutorului de comandant.

Mutt Ang încercă săși imagineze viața de pe cosmonava necunoscută. El presupunea că această navă trebuie să semene cu a lor, după cum și ființele dinăuntrul ei trebuie să fie aidoma oamenilor, cu aceleași gînduri și preocupări. Ajunsese la convingerea că este foarte ușor săți închipui cum arată niște făpturi nemaivăzute, scornind cele mai năstrușnice forme ale vieții, dar că mult mai greu îți poți subordona fantezia unui cadru strict de legi, în felul propus de Afra Devi.

Mutt Ang mai stătea cu capul plecat, dar, după încordarea bruscă cure îi cuprinsese pe tovarășii săi, își dădu seama că pe ecranul locatorului apăruse un semnal. Nu observase punctul de lumină care brăzdase vertiginos oglinda neagră și se făcuse nevăzut. Soneria abia țîrîise. Astronauții săriră de pe locurile lor și se apropiară instinctiv de ecran. Cu toate că apariția punctului luminos fusese atît de fulgerătoare, ea avea totuși o covîrșitoare semnificație. Așadar, cosmonava străină făcuse cale întoarsă, nu dispăruse în abisurile

spațiilor, ci se îndrepta spre ei. Nava aceea interastrală era deci condusă de ființe tot atît de iscusite în zborurile cosmice. Ele au reușit să-și stabilească destul de exact și de repede traseul de întoarcere, iar acum, cu ajutorul razei lor, îl căutau pe «Tellur» de la mari depărtări. Două puncte neînchipuit de mici, pierdute în bezna cosmică, se căutau unul pe altul. Dar, în același timp, aceste două puncte reprezentau două lumi uriașe, pline de energie și cunoștințe, lumi care în acele clipe se cercetau cu antenele lor formate din fascicule de unde luminoase. Kary mută raza locatorului principal de la diviziunea «1.488» la «375»… Încă puțin, încă puțin… Punctul luminos sa întors, a dispărut, din nou a trecut ca un meteor pe oglinda neagră, iar soneria abia de a apucat să țîrîie.

Mutt Ang apucă vernierele locatorului și, cu un fascicul de unde, prinse a descrie o spirală de la periferie spre centrul uriașului cerc pe care raza lui «Tellur» îl contura în direcția astronavei așteptate.

Străinii se vede că au repetat manevra. După multe eforturi punctul luminos a rămas fixat în limitele celui deal treilea cerc de pe ecranul cel negru. Acest punct se mișca totuși puțin, din cauza vibrațiilor celor două rachete. Soneria se auzea acum fără întrerupere și a trebuit să fie închisă. Nu mai exista nici o îndoială că raza pornită de pe «Tellur» fusese interceptată de aparatele de bord ale cosmunavei necunoscute și că cele doua vehicule interastrale își veneau în întîmpinare cu cel puțin patru sute de mii de kilometri pe oră.

Tey Eron scoase din mașină calculele pe care i le dăduse spre rezolvare și stabili că astronavele se mai află la o distanță de trei milioane de kilometri, pînă la întîlnirea lor nu mai rămăseseră decît șapte ore.

În curînd putea fi începută frînarea integrală, iar după cîteva ore drumurile li se vor încrucișa dacă, bineînțeles, și ceilalți aveau să frîneze după calcule asemănătoare. Nu era exclus ca străinii să se poată opri mai repede, dar era posibil ca rachetele să treacă din nou una pe lîngă cealaltă, și clipa întîlnirii să fie iarăși amînată. Așteptarea devenea chinuitoare, aproape de nesuportat.

Dar cosmonava necunoscută n-a ținut prea mult timp încordați nervii pămîntenilor. Ea începu să decelereze mai rapid, dar, stabilind ritmul cu care își micșora viteza «Tellur», îi urmă exemplul. Cele două rachete se apropiau tot mai mult una de cealaltă. Echipajul lui «Tellur» se adună din nou la postul de comandă. Pe ecranul negru al locatorului, astronauții vedeau punctul luminos cum se transformă într-o pată.

Era propria lor rază care se reflecta de cosmonava străină și făcea cale întoarsă. Pata începea să semene cu un mic cilindru ale cărui forme nu aduceau nici pe departe cu acelea ale lui «Tellur». Cu fiecare clipă, cilindrul devenea tot mai mare, iar la capete începură a i se

vedea proeminențele cupolelor. Contururile sclipitoare creșteau vertiginos și, la un moment dat, ocupară întregul ecran.

— Atenție, toată lumea! Toți la locurile lor! Ultima frînare!

Fotoliile hidraulice sau înfundat timp îndelungat în locașurile lor; privirile oamenilor se întunecară, se învăpăiară: pe fețe apărură broboane mari de sudoare… În cele din urmă, «Tellur» se opri și rămase nemișcat în vidul nețărmurit, în bezna glacială a Cosmosului, la o sută și doi parseci de auriul Soare pămîntesc.

Abia reveniți în fire, după frînare, astronauții puseră în funcțiune ecrane de vizionare directă și un proiector gigantic, dar nau reușit să vadă nimic. Cînd proiectorul a fost stins, o lumină albastră, puternică izbi ochii celor care se uitau la ecran, lipsindui de orice posibilitate de a mai vedea ceva.

— Polarizatorulrețea la treizeci și cinci de grade! Filtrul de unde luminoase! ordonă Mutt Ang.

— Pe unda de șase sute douăzeci? îl întrebă Tey Eron.

— Cred că va fi cea mai potrivită!

Polarizatorul făcu să dispară lumina cea albastră. Un fascicul enorm de raze portocalii țîșni din «Tellur» și începu să mătură din nou întunericul. Deodată lumina căzu asupra unei construcții cu totul neobișnuite. Era cosmonava necunoscută. Pornită de pe o stea pierdută, undeva, în Univers, se afla acum doar la o distanță de cîțiva kilometri.

Această întîlnire făcea cinste atît astronauților pămînteni cît și celor străini. La o asemenea depărtare, dimensiunile rachetei cu greu puteau fi stabilite. Deodată, din acea bizară astronavă porni spre zenit un fascicul gros de raze portocalii, a căror lungime de undă corespundea cu aceea a luminii emise de «Tellur». Razele apărură, apoi dispărură și din nou luminară bezna, rămînînd imobile și îndreptate vertical spre constelațiile încă necunoscute din marginea Căii Lactee.

Mutt Ang își frecă cu mîna fruntea, așa cum obișnuia în clipele cînd era cufundat în elucidarea unei probleme.

— E probabil un semnal…, opină Tey Eron nehotărît.

— Fără îndoială, îl aprobă comandantul. L-aș interpreta astfel: «Coloana luminoasă, pe care o ținem nemișcată înseamnă: «Stați pe loc, ne vom apropia de voi»». Să încercăm să le răspundem!

Pâmîntenii își stinseră proiectorul, mutară filtrul pe unda de patru sute treizeci și apoi îndreptară raze albastre spre pupa astronavei lor. Stîlpul de lumină portocalie, înălțat de cealaltă cosmonavă, dispăru imediat.

Oamenii așteptau cu răsuflarea tăiată desfășurarea evenimentelor.

Racheta străină semăna foarte mult cu un mosor cu două conuri suprapuse. Baza unuia dintre ele, parese a celui din față, era acoperită

cu o cupolă; baza conului din spate părea scobită întrun fel de pîlnie, deschisă spre spațiul cosmic. În jurul părții centrale a astronavei se distingea difuz un inel gros, cu un profil nedefinit. Prin inel se zărea conturul cilindrului ce unea cele două conuri. Deodată inelul se micșoră, nu se mai văzu nimic prin el, și prinse a se învîrti în jurul părții centrale, ca roata unei turbine. Corpul rachetei începu să crească pe ecrane; în treipatru secunde el acoperi tot cîmpul de vizibilitate. Pămîntenii au înțeles că în fața lor se afla un vehicul cosmic mai mare decît «Tellur».

Mutt Ang prinse a da cîteva ordine scurte:

— Afra, Vas și Kary, să mergem în sala de ecluzare! Vom ieși împreună din astronavă! Tey să rămînă la postul său! Să fie stins proiectorul mare! Să se aprindă lumina la babord!

Astronavigatorii își îmbrăcară în mare grabă costumele ușoare de scafandri, folosite cu prilejul coborîrilor pe planete străine și al explorării spațiului sideral.

Comandantul îi cercetă pe membrii echipajului, controla cum îi funcționează scafandrul și puse în funcțiune pompele. Acestea refulară rapid în interiorul astronavei tot aerul din sasul[26]ecluzei. Imediat ce indicatorul de rarefiere atinse linia de culoare verde, Mutt Ang întoarse una după alta trei manete de comandă. Inauzibil, ca tot ce se întîmplă în vidul cosmic, lunecară lateral plăcile de oțel și stratul izolator, se dădu de o parte placa rotundă a sabordului[27], iar tije cu acționare hidraulică ridicară radierul[28]ecluzei. Cei patru astronauți se aflau pe o platformă rotundă și îngrădită, înălțată la patru metri deasupra prorei lui «Tellur».

5

Ciudata astronavă necunoscută, scăldată de lumini albastre, era tn realitate complet albă. Ea navea ca «Tellur» o platoșă metalică lucioasă, care să reflecte diferitele radiații ale Cosmosului, ci o suprafața mată, de albul orbitor al zăpezii de munte. Doar inelul central continua să răspîndească o slabă lucoare albăstruie.

Corpul uriaș al navei se apropia în mod vizibil.

Aflate în spațiul sideral, departe de orice cîmp magnetic, cele două rachete sufereau o simțitoare atracție reciprocă.

«Tellur» declanșa de pe bordul său stîng gigantice tampoane de acostare, de forma unor tuburi telescopice cu arcuri.

Capetele acestor tampoane erau prevăzute cu un fel de perne, confecționate dintro masă plastică elastică și acoperite cu un strat de protecție, pentru cazul cînd obiectul cosmic de care sar fi atins nava ar fi fost alcătuit din antimaterie[29]. Botul boltit al rachetei străine avea o tăietură cel făcea să semene cu o gură rînjitoare. Din gîtlejul negru ieși o platformă împrejmuită cu niște bare subțiri și dese. Printre ele, observară mișcînduse ceva alburiu. Cei trei tovarăși ai Afrei o auziră oftînd dezamăgită. Cinci siluete de o paloare cadaverică și neobișnuit de late apărură pe paserela astronavei. Deși ca înălțime aduceau oarecum cu oamenii de pe Pamînt, acele făpturi erau totuși cu mult mai masive, iar spinările lor arcuite aveau parcă un fel de creste, în loc de căști rotunde și străvezii, pe umerii lor susținuți de tije transversale se afla ceva asemănător unei uriașe scoici de calcar, cu convexitatea spre spate; în față se vedeau distribuiți în evantai un rînd de spini mari ca o vizieră întunecată prin care răzbăteau sticliri negre.

Ființa ce apăruse cea dintîi pe puntea navei necunoscute făcu o mișcare bruscă: se convinseră imediat că străinii aveau două mîini și două picioare. Nava albă se întoarse cu prova spre bordul astronavei terestre și declanșa în fața ei o armonică lungă de peste douăzeci de metri făcută dintrun metal roșu.

Urmă o ușoară ciocnire, și cele două rachete se apropiară una de alta. La capetele tampoanelor nu izbucni însă fulgerul orbitor al unei catastrofe nucleare: așadar, materialele din care erau construite cele două nave erau de aceeași natură.

Cei care se găseau pe puntea de observație a lui «Tellur» auziră la telefoanele lor rîsul încet și mulțumit al comandantului lor și schimbară între ei priviri nedumerite.

— Țin să vă consolez pe toți, și în primul rînd pe Afra, le spuse Mutt Ang. Imaginativă numai cum ne văd ei pe noi! Niște păpuși făcute din bășici, cu membre articulate și căpățîni rotunde și… pe trei sferturi goale!

Afra rîse cu poftă.

— Totul constă în conținutul scafandrilor, iar ceea ce se vede pe din afară nare nici o importanță!

— Au tot atîtea picioare și mîini ca și noi…, comentă Kary.

Deodată însă, în jurul carcasei pe care nava străină o scosese pînă la «Tellur», se ivi o husă pliantă albă care, înfășurînduse, se întinse ca o mînecă goală spre racheta terestră. Ființa ce stătea în fața celorlalte pe paserelă și în care Mutt Ang bănui pe comandantul egal în grad cu el începu a gesticula întrun mod expresiv, apropiindușI de piept mîinile și îndreptîndu-le către «Tellur». Oamenii nu se lăsară mult așteptați și declanșară din carena[30]rachetei tubulgalerie folosit pentru comunicația între navele aflate în spațiul cosmic. Tubul comunicant al lui «Tellur» era rotund în secțiune, iar cel al astronavei albe — eliptic pe verticală.

Tehnicienii pămînteni confecționară imediat dintrun lemn moale un cadru de trecere. În gerul sideral, lemnul își schimbă întro clipă structura moleculară și deveni mai rezistent decît oțelul. În acest timp, din bordul navei străine a ieșit un corp cubic, dintrun metal roșu, a cărui față întunecată servea drept ecran. Două siluete albe se aplecară asupra acestui cub, apoi se ridicară și se dădură înapoi. Ochii pămîntenilor văzură atunci pe ecran o ființă asemănătoare omului. Partea superioară a trupului ei se dilata și se strîngea în mod ritmic. Mici săgeți opalescente se repezeau înăuntrul figurii, apoi zburau în afară.

— Este cît se poate de simplu — respiră! strigă Afra. Ei vor încerca probabil să ne arate ce respiră, ce compoziție are atmosfera lor. Tare aș vrea să știu cum vor izbuti so facă!

Ca și cum ar fi răspuns acestei întrebări, modelul care respirase pe ecran dispăru, și, în locul său, apăru o altă imagine. Era un punct negru încercuit de un nouraș cenușiu. Fără îndoială era nucleul unui atom împrejmuit de orbitele subțiri ale unor puncte luminescente — electronii. Mutt Ang simți un nod în gît. Nu putea rosti nici o vorbă. Pe ecran apărură apoi patru figuri: două în centru, una deasupra celeilalte, legate cu o linie albă groasă; celelalte două — lateral, legate prin săgeți negre.

Oamenii de pe Pămînt numărau emoționați electronii; cel de jos reprezenta pesemne elementul de bază al oceanului: un electron în jurul unui nucleu — hidrogenul. Cel de sus, elementul principal al atmosferei și al respirației: nouă electroni în jurul unui nucleu — fluorul!

— Priviți, priviți! strigă Afra Devi. E fluorul!..

— Numărați, o întrerupse comandantul, în stînga — șase electroni: carbonul, în dreapta — șapte: azotul. Iată că totul a devenit clar. Transmiteți să se pregătească un tabel asemănător cu elementele

atmosferei noastre și cu acelea ale schimbului de substanțe — totul va fi la fel, numai că, în locul fluorului, noi avem oxigenul cu cei opt electroni ai lui. Ce păcat, vai ce păcat!

Cînd pămîntenii își prezentară și ei tabelul, observară că silueta cea albă, aflată în față pe puntea cosmonavei necunoscute, tresări și își apropie mîna de «scoica» scafandrului cu un gest ușor de înțeles pentru oamenii terești… Era vădit că aceleași sentimente, doar mai puternice, îl cuprinseseră pe astronautul străin. Acesta se aplecă apoi peste parapetul paserelei și descrise cu mîna o mișcare bruscă, tăind parcă ceva în spațiu. Viziera în formă de spini se înclină amenințător spre «Tellur», care se găsea cu cîțiva metri mai jos de nava cea albă. Comandantul ciudatelor siluete își ridică brațele, apoi și le duse în jos, ținîndule puțin depărtate, de parcă ar fi vrut să arate două planuri paralele.

Mutt Ang repetă mișcarea. Atunci comandantul rachetei străine își înălță o mînă, salută în tăcere, se întoarse și, urmat de restul echipajului său, se făcu nevăzut în gîtlejul întunecos al navei.

— Să mergem și noi! spuse Mutt Ang, apăsînd pîrghia de coborîre.

Afra napucase nici măcar o clipă să contemple splendida strălucire a constelațiilor din întunecata genune siderală, priveliște carel prilejuia întotdeauna o negrăită încîntare.

Sabordul fu închis, și în sala de ecluzare se aprinse lumina, începu să se audă șuieratul ușor al pompelor — primul indiciu că aerul ajunsese Ia densitatea lui terestră.

De îndată ceși scoaseră căștile, Yas Tin îl întrebă pe Mutt Ang:

— Întîi vom construi despărțiturile și apoi vom uni galeriile, nui așa?

— Da. Tocmai aceasta a vrut să spună și comandantul astronavei străine. Ce păcat! pe planeta lor, gazul vieții este fluorul, o otravă mortală pentru noi! Iar oxigenul nostru este tot atît de toxic pentru ei. Multe dintre materialele noastre, vopsele și metale, ce sînt rezistente întro atmosferă cu oxigen, pot fi atacate de atingerea respirației lor. În loc de apă, la ei există acidul fluorhidric, care dizolvă ușor și descompune majoritatea mineralelor pe bază de silicați și, ca atare, distruge sticla noastră. Iată de ce noi vom fi nevoiți să construim un cloazon transparent, un perete care să reziste la acțiunea oxigenului, iar ei să ridice unul dintrun material care nu se descompune sub influența fluorului. Dar să mergem, trebuie să ne grăbim! Vom discuta totul în timp ce va fi construită despărtitura.

Peste pardoseala de un albastru mat a camerei de stingere, care separa încăperile de locuit de motoarele lui «Tellur» a fost amenajat un adevărat laborator chimic. Din materiale pregătite încă de pe Pămînt a fost turnată o placă groasă, transparentă cu proprietăți

plastice; acum ea era cimentată prin covoare termice. Obstacolul neprevăzut făcea imposibilă comunicarea directă a oamenilor de pe Pămînt cu cei veniți din alt colț al Galaxiei.

Nava acestora din urmă nu dădea nici un semn de viață, deși era cercetată necontenit prin ecranele de observație.

În biblioteca lui «Tellur» se desfășura o activitate febrilă. Toți membrii echipajului lucrau la alegerea stereofilmelor și a însemnărilor fotomagnetice despre Pămînt, la selectarea diferitelor reproducții după cele mai de seamă opere de artă. Erau pregătite de zor diagramele și schițele funcțiilor matematice, imaginile rețelelor cristaline ale celor mai răspîndite substanțe din scoarța terestră, din alte planete și din Soare. Un mare stereoecran era pus la punct, iar, întro husă rezistentă la fluor, era fixat un sonorizator care să transmită exact și perfect vocea umană.

În scurtul timp al meselor și odihnei, discuțiile se duceau mai ales în legătură cu neobișnuita atmosfera a planetei de unde porniseră astronavigatorii străini.

Circuitul elementelor chimice cu ajutorul energiei furnizate de razele solare (care asigură menținerea vieții și acumularea forței necesare luptei împotriva entropiei[31]) trebuia să urmeze și pe acea planetă schema generală a transformărilor desfășurate pe Pămînt. Gazul activ liber[32]— fie el oxigen, fluor sau orice alt gaz — se poate acumula întro atmosferă numai datorită acțiunii vitale a plantelor. Viața animală, inclusiv aceea a omului, folosește oxigenul sau fluorul, combinîndul cu carbonul — elementul de bază, din care sînt alcătuite atît corpurile plantelor, cît și ale animalelor.

Pe planeta străinilor trebuia să existe un ocean de acid fluorhidric. Pe Pămînt plantele descompun apa prin intermediul razelor venite de la Soarele nostru; tot astfel, acolo vegetalele descompun acidul fluorhidric, acumulînd hidrofluorocarburi și eliminînd fluorul liber, care, împreună cu azotul, este respirat de oameni și de animale. Cu acest prilej, plantele captează energia produsă prin arderea în fluor a hidrocarburilor.

Un asemenea schimb de substanțe produce o energie o dată și jumătate mai mare decît cea de pe Pămînt, la baza căreia se află combinațiile oxigenului, în aceste condiții nu este de mirare că sa putut dezvolta o gîndire superioară. Din punct de vedere dialectic însă, o mai intensă activitate a fluorului (în comparație cu oxigenul) necesită și o mai puternică radiație a soarelui respectiv.

Pentru ca, în procesul fotosintezei vegetale, energia Soarelui lor să poată descompune molecula acidului fluorhidric, e nevoie nu de raze galbeneverzi, ca acelea necesare apei, ci de radiația unor cuante mult mai puternice, și anume de raze albastre sau violete. E posibil deci că astrul luminos al străinilor să fie o stea albastră cu o

temperatură foarte ridicată.

— E o contradicție! se amestecă în discuție Tey Eron, care revenise din atelier. Acidul fluorhidric se transformă ușor în gaz.

— Da, la plus douăzeci de grade, răspunse Kary cercetînd o agendă.

— Și la cît îngheață?

— La minus optzeci.

— Prin urmare, planeta lor trebuie să fie rece, ceea ce nu se prea potrivește cu astrul albastru fierbinte.

— De ce? ripostă Yas Tim. Ea este poate situată la o mare depărtare de Soarele ei. Sau poate că oceanele i se găsesc în zonele temperate sau polare… Sau…

— Probabil că există încă multe asemenea «sau», îl întrerupse Mutt Ang. Orice am spune însă, cosmonava venită de pe planeta fluorică se găsește acum în fața noastră și, în curînd, vom afla și alte amănunte privitoare la viața lor. Pentru moment, mai important este să înțelegem altceva: faptul că fluorul este în Univers un element foarte rar. Deși ultimele cercetări au mutat fluorul, în ceea ce privește gradul de răspîndire, de la al patruzecilea loc la al optsprezecelea, totuși oxigenul nostru ocupă în Cosmos, în ceea ce privește cantitatea atomilor, al treilea loc, venind după hidrogen și heliu și înaintea azotului și a carbonului. După un alt sistem de calcul, fluorul ar fi de vreo două sute de mii de ori mai rar decît oxigenul, ceea ce ar însemna doar un singur lucru: în Cosmos sînt foarte puține corpuri cerești bogate în fluor, iar planetele cu atmosferă fluorică, adică acelea cu o îndelungată viață vegetală, care să le fi îmbogățit văzduhul cu fluor liber, ar fi și mai puține. Acestea ar constitui doar excepții.

— Acum înțeleg gestul de desperare al comandantului astronavei albe, făcu îngîndurată Afra Devi. Ei caută făpturi asemănătoare lor. Iată de ce lea fost atît de mare decepția.

— De aici mai rezultă că ei întreprind de mult această căutare și că sau întîlnit și cu alte ființe raționale, că au dat și de alte vieți…

— …Iar acestea, adăugă Afra, erau dintre cele obișnuite, de tipul nostru, vieți în care predomină oxigenul.

— Dar pot exista și alte tipuri de atmosferă, ripostă Tey Eron. Mai pot fi, de pildă, unele clorice, altele sulfurice sau sulfhidrice.

— Asemenea atmosfere nu sînt prielnice unei vieți superioare, protestă Afra. Ele dau toate, în procesul schimbului de substanțe, de trei ori, ba chiar de zece ori mai puțină energie decît oxigenul, puternicul și vitalul nostru oxigen terestru!

— Dar nu și cea sulfurică, mormăi Yas Tim. O astfel de atmosferă trebuie să procure aceeași energie ca și una pe bază de oxigen.

— Te referi probabil la un văzduh de anhidridă sulfurică și la un

ocean de pucioasă lichidă? întrebă Mutt Ang.

Inginerul dădu afirmativ din cap.

— Dar în acest caz, spuse cu amărăciune Afra, sulful înlocuiește nu oxigenul, ci hidrogenul Pămîntului nostru, adică elementul cosmic cel mai obișnuit. Există foarte puține probabilități ca sulful, atît de rar în Univers, să poată fi un înlocuitor frecvent al hidrogenului. Este limpede că o atmosferă de acest tip constituie un fenomen mai rar chiar decît una fluorică.

— Și poate fi întîlnită doar la planete extrem de calde, răspunse Tey răsfoindu-și agenda. Oceanul de pucioasă poate fi lichid numai de la peste plus o sută și pînă la patru sute de grade.

— Mi se pare că Afra are dreptate! interveni comandantul. Toate aceste ipotetice atmosfere reprezintă o raritate prea mare în comparație cu aerul nostru standard, compus din elementele cele mai răspîndite din lume. Și aceasta, de altfel, nu întîmplător.

— Da, nu întîmplător! spuse Yas Tim. Dar există destule cazuri excepționale în nețărmuritul Cosmos. Să luam, de exemplu, însuși Pămîntul nostru «standard». Atît pe el cît și pe vecinii săi — Luna, Marte, Venus — se află mult aluminiu, care în general este foarte rar în Univers.

— Și totuși ca să găsești o repetare a acestor cazuri neobișnuite în infinitele spații siderale țiar trebui zeci, ba sute de mii de ani, observă mohorît Mutt Ang. Fie deai goni chiar cu astronave pulsative! Așa că, dacă ei sînt de mult în căutarea unei planete asemănătoare, atunci îi înțeleg foarte bine!

— Ce minunat e faptul că în compoziția atmosferei noastre intră cele mai obișnuite elemente ale Universului, spuse Afra, și că asfel ne așteaptă întîlniri cu o mare mulțime de planete similare Terei!

— Da, îi răspunse zîmbind Tey, iar pentru început neam întîlnit cu una care nici pe departe nui seamănă…

Afra era gata să izbucnească și să obiecteze, cînd apăru chimistul navei raportînd că scutul transparent este pregătit.

— Vom putea intra în cosmonava lor, așa cum sîntem, în costumele noastre cosmice? întrebă Yas Tim.

— Desigur, și ei vor proceda la fel, răspunse comandantul. Cred că vom avea mai multe schimburi de vizite, deocamdată însă pentru primele legături de prietenie, voi începe cu prezentarea.

Astronauții fixară peretele transparent la capătul coridorului lor, iar siluetele albe ale străinilor făcură același lucru în partea lor. Apoi pămîntenii și străinii se întîlniră afară în vid, ajutîndu-și unii altora să fixeze panourile exterioare ale galeriilor.

O atingere mîngîietoare a mînecii sau a umărului unui scafandru — gest gingaș de prietenie — a fost înțeleasă deopotrivă de toți.

Parcă împungînd cu coarnele ce le zimțuiau coiful de forma unei

scoici, străinii încercau să zărească prin căștile fumurii fețele astronauților cu care sau întîlnit. Dacă însă chipurile acestora din urmă puteau fi văzute destul de clar, fețele ascunse de viziera spinoasă a «scoicilor» rămîneau pentru ochii pămîntenilor învăluite de întuneric. Doar infailibilul instinct omenesc le spunea ca din întunericul acela îi urmăresc ochi plini de atenție, de încordare și bunăvoință…

Fiind invitați prin semne să intre în «Tellur», astronauții cei albi răspunseră tot cu ajutorul unor gesturi că resping această propunere. Unul dintre ei șia atins scafandrul cu mîinile, apoi, brusc, de parcă ar fi aruncat ceva, șia azvîrlit brațele în lături.

— Se tem pentru scafandrul lor în atmosfera de oxigen, ghici Tey.

— Ei doresc, ca și noi, să începem întîlnirea în galerie, conchise comandantul.

6

Astronavele — una albă ca zăpada, cealaltă lucie ca o oglindă de metal — alcătuiau acum un corp comun, aflat în repaus și parcă suspendat în nemărginitul Cosmos. «Tellur» puse în funcție radiatoare puternice, și pământenii — îmbrăcați în salopete albastre, din lîna artificială, mulate pe corp — putură intra în galeria tubulară care făcea legătura între rachete.

În partea opusă a coridorului se aprinse o lumină albăstruie ca slăvile ce mîngîie înaltele culmi terestre. Pereții transparenți carel despărțeau în două păreau a fi de acvamarin sau dintro apă de mare solidificată.

Liniștea ce se așternuse era tulburată doar de respirația accelerată a pământenilor emoționați.

Tey Eron atinse fără să vrea umărul Afrei și simți tremurul tinerei femei. Ajutorul de comandant cuprinse din spate umerii biologului. Clipa mult așteptată se apropia.

Deodată, la capătul galeriei, apăru un grup de opt străini… Oare erau întradevăr străini? Pământenii nuși credeau ochilor; în adîncul sufletului, fiecare se așteptase la ceva extraordinar, la un spectacol nemaivăzut. Marea asemănare dintre ei și «ceilalți» li se părea dea dreptul fantastică. Uimirea lor însă nu dură decît cîteva clipe. Pe măsură ce se uitau mai bine, pământenii observau la astronauții necunoscuți tot mai multe deosebiri…

Lumina albastră se stinse, și în culoarul de dincolo se aprinse o lumină albă terestră. Pereții străvezii își pierdură culoarea verde, și deveniră albi, aproape că nu se mai vedea nimic prin ei. Și totuși îndărătul acestor bariere se aflau oameni. Cosmonauților lui «Tellur» nici nu le venea să creadă că acei oameni atît de asemănători lor respira un gaz extrem de toxic și se scaldă în mări fluorhidrice!

Corpurile străinilor erau proporționate și aveau înălțimea medie a pământenilor. Culoarea pielii le era ciudată: cenușie ca fonta, cu luciu argintiu și tainice reflexe purpurii, cum este cărămida bine arsă și șlefuită sau hematitul. Mai ales culoarea acestui mineral aducea foarte mult cu pielea locuitorilor de pe planeta fluorică.

Părul le era des, de culoare neagră, bătînd în albăstrui. Dar particularitatea cea mai extraordinară a feței o constituiau ochii lor foarte, mari și prelungi. Tăietura acestora era oblică și pornita spre tîmple, astfel încît colțurile ochilor veneau mult mai sus decît la pământeni. Sclerotica lor avea luminile turcoazei și părea neproporțional de prelungă față de irisul negru și de pupile.

Sprîncenele corbii și drepte, aproape îmbinate la rădăcina nasului, se uneau sus pe tîmple cu părul, astfel încît formau un mare

unghi obtuz. Părul de deasupra frunții înalte cobora chiar de la mijlocul ei în linii armonioase, simetrice cu sprîncenele, spre urechi.

De aceea, fruntea avea forma unui romb orizontal, alungit. Nasul scurt, ieșit ușor în relief avea ca și la pămînteni nările îndreptate în jos. Prin gura mică cu buze viorii se zăreau dinți frumoși, de culoarea cerului senin.

Partea superioară a feței părea foarte lată. Sub nivelul ochilor, chipul li se îngusta mult spre bărbie, avînd un contur oarecum unghiular. Forma urechilor nu putu fi stabilită, deoarece acestea erau acoperite de un fel de bantă aurie, purtată de străini pe creștetul capului și lăsată pînă peste tîmple, spre gît.

Printre necunoscuți se aflau atît femei cît și bărbați. Femeile puteau fi deosebite după gîturile zvelte, după trăsăturile rotunjite ale feței și după părul mai bogat, deși tuns tot scurt. Bărbații erau mai înalți, mai vînjoși, aveau bărbii mai late și în general se distingeau prin acele trăsături care deosebesc și pe Pămînt cele două sexe.

Afrei i se păru că oamenii planetei fluorice au la mînă numai patru degete — e drept bine proportionate ca și la pămînteni, dat parcă lipsite de articulații: ele se îndoiau cu ușurință și nu formau proeminențe unghiulare.

Picioarele nu puteau fi distinse; tălpile li se înfundau în covorul moale ce acoperea pardoseala. Cît privește îmbrăcămintea, ei purtau haine de un roșu aproape cărămiziu.

Cu cît pămîntenii îi cercetau mai îndelung pe străini, cu atît mai puțin curioasă li se părea înfățișarea acestora, ba chiar, mai mult, frumusețea lor exotică, cu totul inedită devenea tot mai evidentă. Un farmec irezistibil se revărsa din ochii lor mari, înțelepți și prietenoși, care priveau cu blîndețe spre pămînteni.

— Ce ochi minunați! nu se mai putu stăpîni Afra să remarce. Și ai noștri sînt frumoși, dar ai lor sînt fără seamăn!

— De ce oare or fi atît de mari? întrebă în șoaptă Tey.

— Cu cît sînt mai mari, cu atît ochii au mai multe elemente de retină și pot reține din mediul înconjurător un mai mare număr de detalii.

Tey dădu din cap în semn că a înțeles.

Un astronaut străin înaintă și făcu un gest de invitație. Imediat lumina terestră se stinse în partea galeriei ridicate de oamenii planetei fluorice.

— Vai! exclamă mîhnit Mutt Ang. Nu prevăzusem!

— Am făcuto eu, zise calm Kary, stingînd lumina obișnuită și aprinzînd două becuri puternice cu filtre de patru sute treizeci[33].

— Arătăm ca niște cadavre, spuse Taina. Ce înfățișare neplăcută avem la o asemenea lumină!

— Nu fiți îngrijorați, îi consolă Mutt Ang. Spectrul de optimă

vizibilitate al noilor noștri prieteni înclină mult spre violet sau poate chiar spre ultraviolet. Aceasta înseamnă că ei sînt în stare să perceapă culori mult mai calde și mai bogate în nuanțe decît acelea pe care le putem vedea noi, dar firește numi pot da seama exact de acest fenomen.

7

Pămîntenii luară cîteva fotografii; apoi, printro mică ecluză, trimiseră străinilor un megafon ambalat, care funcționa pe bază de cristale de osmiu. Astronauții veniți de pe planeta fluorică primiră megafonul și-l fixară pe un trepied. Kary îndreptă spre o antenă în formă de cupă un fascicul subțire de radiounde.

În atmosfera fluorică a celeilalte cosmonave răsunară muzica și graiul de pe Pămînt. În același fel a fost transmis și aparatul pentru analiza aerului, ceea ce a permis să se stabilească ce temperatură, presiune și compoziție avea «văzduhul» necunoscutei planete. După cum era și de așteptat, temperatura din interiorul astronavei albe era mai scăzut decît în cea terestră, netrecînd de șapte grade; presiunea atmosferică era mai mare, iar forța gravitației aproape aceeași.

— Cred că ei sînt totuși mai calzi, după cum și noi avem o temperatură mai ridicată decît aceea obișnuită de douăzeci de grade, din jurul nostru. Mă gîndesc că organismul lor trebuie să aibă vreo paisprezece grade deale noastre.

La rîndul lor, făpturile străine trimiseră prin mica ecluză două lădițe, cu pereți reticulari în care se aflau cîteva aparate a căror destinație era greu de ghicit. Dintro lădiță răsunară la un moment dat vuiete intermitente, plăcute, de tonalități înalte, ce se pierdeau parcă în depărtare[34]. Cosmonauții lui «Tellur» înțeleseră că, în comparație cu ei, «ceilalți» percepeau sunete mult mai acute. Astfel, în cazul că ar fi auzit o gamă de frecvențe aproape egală cu a pămîntenilor, ei nar fi putut intercepta o bună parte a notelor joase din muzica și graiul acestora.

De peretele transparent se apropiara un bărbat și o femeie. Ei își scoaseră calmi hainele cărămizii, se luară de mînă și rămaseră nemișcați ca niște stane de piatră. Apoi începură a se întoarce încet, dînd în felul acesta posibilitatea să li se studieze corpul, care, mai mult încă decît fața, li se asemăna cu acela al pămîntenilor. Proporționalitatea armonică pe care o vădeau trupurile oamenilor de pe planeta fluorică întrunea toate condițiile noțiunii terestre de frumos.

Capetele li se înălțau superb pe gîturile zvelte; bărbatul avea umeri lați de om al muncii și al luptei, iar femeia coapse largi, de mamă a unei ființe înzestrate cu rațiune; întreaga lor înfățișare exprima pe deplin forța intelectuală.

Apoi, cînd cei doi sau retras schițînd gestul de invitație, cunoscut mai dinainte, iar lumina galbenă terestră sa stins, astronauții lui «Tellur» nau mai șovăit.

La rugămintea comandantului, Tey Eron și Afra Devi se luară la

rîndul lor de mînă și veniră înaintea cloazonului transparent. În ciuda nepămîntenei lumini care dădea trupurilor goale luciul rece al marmurei albastre, frumusețea acestora era atît de elocventă încît toți tovarășii lor rămaseră entuziasmați. De altfel, solii planetei fluorice nu păreau mai puțin impresionați: deși galeria lor se afla în umbră, ei puteau fi totuși văzuți cum se uită mereu unii la alții și își fac gesturi scurte, neînțelese.

Afra și Tev stăteau mîndri, cuprinși de acel avînt nervos, ivit în clipele în care trebuie să rezolvi probleme grele și riscante. Cînd în cele din urmă, străinii terminară filmarea și aprinseră din nou lumina, echipajul lui «Tellur» izbucni în aplauze. Tinerii intimidați fugiră să se îmbrace.

— Acum, zise Taina, nu mai am nici o îndoială că și ei iubesc, că și ei știu ce este adevărata, marea și minunata dragoste omenească… de vreme ce bărbații, și femeile lor sînt pe atîta de frumoși pe cît am văzut că sînt de înțelepți!

— Așa e. Taina, o aprobă Mutt Ang, iar lucrul acesta ne bucură și mai mult, fiindcă astfel o să ne înțelegem mai bine. Dar privițil pe Kary! Vezi, Kary, să nu te îndrăgostești de fata de pe planeta fluorică. Ar fi pentru tine o catastrofă!

Tînărul astronavigator tresări își întoarse privirile ațintite pe ființele rachetei albe.

— Află că ar putea să mi se întîmple! surîse el cu tristețe. Și ar putea să mi se întîmple în ciuda deosebirii dintre trupurile noastre, în pofida înspaimîntătoarei distanțe dintre planetele noastre. În aceste clipe am priceput întreaga măreție și forță a iubirii omenești!

Și Kary continuă so contemple pe femeia străină cei zîmbea cu simpatie.

Deodată ființele din jurul ei apropiară de peretele transparent un ecran verde, și pe el începură a se mișca niște figurine. Acestea mergeau întro procesiune, urcînd o pantă abruptă și purtînd în spate poveri grele. Ajunsă pe culme, fiecare figurină își arunca sarcina și se prăbușea sleită. Aducînd cu un film de desene animate, imaginile prezentate voiau parcă să sugereze ideea de oboseală și pe aceea de odihnă. Abia atunci își dădură seama și pămîntenii cît de mult îi istoviseră îndelungata așteptare și primele impresii ale întîlnirii. Locuitorii planetei fluorice, care, probabil, bănuind că vor da în Cosmos peste alte ființe gînditoare, se pregătiseră în acest scop luînd, de pildă, filme pentru «conversații».

Echipajul lui «Tellur», deși nu prevăzuse acest eveniment, găsi totuși imediat o soluție. De cloazonul străveziu fu apropiat un ecran pe care puteau fi făcute schițe, iar Yas Tim, pictorul astronavei terestre, prinse a desena la repezeală serii de imagini. La început, el prezentă tot niște omuleți obosiți, iar apoi desenă o mutrișoară mare

cu o expresie atît de întrebătoare încît străinii porniră și face semne ca atunci cînd în fața lor apăruseră Tey Eron și Afra Devi. După aceea pictorul descrise un glob pămîntesc și mișcarea lui de revoluție în jurul Soarelui; împărți apoi orbita în douăzeci și patru de părți, și înnegri o jumătate din suprafața delimitată de ele. În scurt timp, străinii răspunseră cu o schemă asemănătoare. De o parte și de alta, fură puse apoi în funcțiune metronoame, care ajutară să se stabilească durata micilor diviziuni ale timpului, iar pe urmă să se calculeze diviziunile mari. În modul acesta astronauții aflară că planeta fluorică se rotește în jurul axei sale în aproximativ 14 ore terestre, și că înconjoară Soarele ei albastru în nouă sute de zile. Cît privește pauza pentru odihnă, pe care o propuseseră străinii ea era de 5 ore terestre.

Oamenii părăsiră galeria tubulară sub impresia ultimelor evenimente, și parcă tot nu le venea să creadă ceea ce văzuseră. Luminile din culoarele de legătură și din afara astronavelor fură stinse. Cele două rachete cufundate în întuneric rămaseră inerte, una lîngă alta, ca și cînd tot ce era viu în ele ar fi pierit, ar fi înghețat în gerul fantastic din hăurile de beznă ale spațiilor.

În interiorul astronavelor însă viața — clocotitoare, setoasă de cunoaștere și de acțiune — își urma cursul. Mintea omenească mereu născocitoare căuta noi modalități de a comunica fraților născuți pe o planetă îndepărtată ceva din cunoștințele acumulate în răstimp de multe milenii și la baza cărora au stat imense eforturi, greutăți, primejdii și suferințe. Să transmită acele cunoștințe care lau eliberat pe om — mai întîi din sfrînsoarea năpraznicilor stihii, apoi de sub jugul sălbaticilor orînduiri sociale, de spectrul bolilor și al bătrîneții timpurii — și care iau dat posibilitatea să se avînte în Cosmos.

A doua întîlnire în galerie începu prin prezentarea hărților astrale. Pămîntenilor le era cu totul necunoscută configurația constelațiilor pe lîngă care trecea drumul astronavei albe, și același lucru se putea spune și despre locuitorii planetei fluorice cu privire la itinerarul lui «Tellur». (Stabilirea locului exact unde se afla astrul albastru va fi fost făcută de astronomi abia după întoarcerea pe Pămînt. Ei aveau să constate că acel astru era situat întrun mic nor stelar al Căii Lactee, lîngă Tau Ophiuchus.) Drumul cosmonavei străine mergea spre un grup de stele aflat la nordul lui Ophiuchus și se întretăia cu traiectoria lui «Tellur», în locul unde acesta atinsese limitele sudice ale constelației Hercules.

La un moment dat, străinii aduseră în culoarul lor un cadru de înălțimea unui om, alcătuit din plăci metalice roșii dispuse în mod paralel, ca niște gratii. În dosul cadrului porni să se învîrtească ceva, și deodată plăcile se puseră în mișcare, se rotiră în jurul axei lor și parcă dispărură. În locul lor se ivi un mare spațiu în care începură să se

învîrtească orbitoare globuri albastre — sateliții planetei fluorice. Treptat, pe acest ciudat ecran fu văzută însăși planeta, parcă venind tot mai aproape, de la mari depărtări.

Ecuatorul ei era încins cu o lată centură albastră de ceață deasă. Polii și regiunile învecinate sclipeau în lumini rozcenușii, iar printre aceste zone se vedeau brîuri acoperite de albul imaculat pe carel avea și fuzelajul cosmonavei străine. Aici, prin atmosfera mai puțin saturată de aburi, se ghiceau contururile diafane ale mărilor, ale continentelor și munților, brăzdați deneregulate fîșii verticale.

Planeta aceea era mai mare decît Pămîntul. Rotația ei rapidă stîrnea în jurui un puternic cîmp electric. Dea lungul ecuatorului, o aureolă viorie își tremura limbi prelungi, care se pierdeau în bezna spațiilor.

Pămîntenii stăteau de cîteva ore cu răsuflarea tăiată în fața peretelui transparent și urmăreau dispozitivul ingenios care continua să prezinte cu un realism zguduitor aspecte de pe planeta fluorică. Oamenii au văzut talazurile liliachii ale oceanului fluorhidric scăldînd nisipurile negre de pe maluri, stînci roșii și coastele repezi ale zîrnelor cu creste roase, sinelii. Cu cît te apropiai mai mult de cei doi poli, văzduhul devenea tot mai albastru. Munții erau acolo în formă de cupole, de valuri, de tăpșane cu scînteieri opalescente. Văile adînci ale masivilor polari, îndreptate spre zona mărilor meridionale, erau învăluite de o umbră oțelie. Deasupra marilor golfuri pluteau irizate văluri de nori. Gigantice edificii durate din metal roșu și piatră verde însoțeau țărmurile mărilor și, în șiruri lungi, nesfîrșite se îndreptau spre poli, dea lungul văilor. Aceste titanice aglomerări de construcții ce puteau fi observate de la mari altitudini erau despărțite de fîșii late de vegetație deasă, cu frunzișul ca peruzeaua, sau de culmile teșite ale munților, care păreau a filtra prin ei lumina, ca nestematele. Căciulile rotunde ale ghețarilor polari, formați din acid fluorhidric, scînteiau ca tot atîtea safire.

Ultramarinul, albastrul, azuriul și violaceul puteau fi văzute pretutindeni.

Însuși aerul parcă era pătruns de o lucoare albăstruie, aidoma unei slabe descărcări electrice întrun tub cu gaze rarefiate. Lumea planetei străine apărea pămîntenilor rece și nepăsătoare ca o viziune întrun cristal: pură, depărtată și ireală. O lume în care nu se simțea căldura și mîngîietoarea diversitate a terestrelor culori roșii, portocalii și galbene.

Șiraguri de orașe se zăreau în ambele emisfere ale planetei, în regiunile corespunzătoare zonelor polare și temperate ale Pămîntului. Către ecuator munții deveneau tot mai ascuțiți și mai întunecoși. Piscuri colțuroase se înălțau dea dreptul din marea a cărei oglindă era

tulburată de aburi. Coastele lanțurilor muntoase se răsfirau în sensul latitudinii, mărginind regiunile tropicale. Acolo se învîrtejeau mase compacte de vapori sinelii: din pricina căldurii venite de la Soarele albastru, acidul fluorhidric, evaporînduse repede, încărca atmosfera de colosale fronturi de nori, care porneau spre zonele temperate, se condensau și reveneau în zona ecuatorială, întro revărsare de cascade. Stavilare uriașe țineau piept tumultului acestor torente, le captau în tuneluri și canale, pentru a le folosi ca izvor de energie în uzinele planetei.

Străluceau orbitor tărîmuri acoperite cu uriașe cristale de cuarț; de bunăseamă că în apele, mărilor fluorhidrice siliciul juca oarecum rolul sării din mările terestre. Clădirile orașelor se vedeau tot mai aproape. Contururile lor se profilau net în lumina rece, vineție a cerului. Oriunde priveai, toate suprafețele locuite ale planetei — cu excepția regiunii ecuatoriale, ascunsă sub un albastru zăbranic de aburi și care rămîne a un semn de întrebare — purtau amprenta muncii și a gîndirii creatoare omenești. Pe acea planetă fuseseră săvîrșite mai multe transformări decît pe Pămînt, unde mai rămăseseră vaste suprafețe de păduri, de ruine antice și exploatări părăsite[35].

Rodul activității depuse de miliarde de oameni în decurs de nenumărate generații se înălța mai sus decît munții, acoperea întreaga față a planetei fluorice.

Viața domina de asemenea atît cuprinsurile zbuciumate ale mărilor cît și atmosfera densă pe care o străbăteau puternicele raze ale Soarelui albastru și sarcini electrice de valori extraordinare.

Pămîntenii contemplau aceste priveliști, iar gîndul le zbura la planeta lor natală. Ei o vedeau cu totul altfel de cum șio reprezentau strămoșii lor îndepărtați. Dacă pentru aceștia imaginea Pămîntului era legată de locul în care sau născut și au trăit: de vreo cîmpie întinsă, de vreun codru silhui, de cîte un munte cu cleanțuri pleșuve, de cine știe ce țărmuri însorite — în închipuirea astronauților lui «Tellur» apărea întregul glob terestru cu toată varietatea lui de zone. În această imagine se contopeau și minunate stepe argintii[36], răscolite de vînt, și bătrîne păduri de brazi și de cedri, de mesteceni albi, de palmieri întraripați și eucalipți gigantici. Îi încîntau și țărmurile pierdute în ceață ale ținuturilor nordice cu stînci acoperite de mușchi, și albul recifelor de corali pe fondul siniliu al mărilor tropicale. Splendide erau crestele maiestoase inaccesibile ale munților, pe care omătul scînteia orbitor, stranie era ceața diafană, tremurătoare și iluzorie de deasupra pustiurilor. Și parcă vedeau aievea mărețele fluvii ce curgeau domoale, rîurile ce goneau printre stînci și peste praguri ca adevărate herghelii de căi înspumați. Își mai aminteau de belșugul culorilor, de varietatea florilor, de cerul cu albăstrimile lui terestre și de norii săi atît de asemănători unor păsări albe, de zilele dogorite de arșiță și de

acelea mohorîte, ploioase, de continua schimbare a anotimpurilor anului. Și printre toate aceste bogății ale naturii, o și mai mare diversitate de oameni: cu frumuseți, aspirații, speranțe și visuri, cu bucurii și necazuri, cu lacrimi și tristeți!

Noi, pămîntenii, făpturi ale unui văzduh încărcat cu oxigen, care poate fi întîlnit în cosmos de sute de mii de ori mai lesne, am găsit și vom mai găsi încă multe condiții prielnice vieții, vom descoperi, vom întîlni și ne vom uni cu semenii noștri — oamenii altor planete. Dar ei? Născuți întro atmosferă fluorică atît de neobișnuită, cu albuminele și oasele lor fluorice, cu sîngele lor format din globule albastre, care absorb fluorul, cum globulele noastre roșii absorb oxigenul, ei ceor să facă?

Acești inși sînt constrînși să rămînă pe planeta lor. Și desigur că de mult tot caută ei alte ființe aidoma lor sau măcar alte planete cu o atmosferă fluorică. Dar cum să găsească în beznele siderale asemenea rarisime excepții, cum să ajungă pînă la ele înfruntînd miile de anilumină? Dezamăgirea pe care ei o încercaseră în momentul întîlnirii cu oamenii care respiră oxigen era de înțeles.

În locul fantasticelor priveliști, ciudatul aparat din galeria străinilor aduse acum înaintea pămîntenilor imaginea unor construcții titanice. Zidurile înclinate spre interior aminteau arhitectura clădirilor tibetane. Nicăieri nu se zăreau unghiuri drepte și planuri orizontale — formele se arcuiau armonios, trecînd de la planul vertical la cel orizontal prin niște întorsături elicoidale sau în formă de spirală.

În depărtare se ivi ceva al cărui contur semăna cu un oval răsucit. Cînd imaginea se apropie și deveni mai clară, se putu vedea că partea de jos a ovalului era un drum lat, care urca în volută și dispărea în intrarea colosală a unui edificiu de întinderea unui oraș. Deasupra acestui portal, se aflau mari semne albastre, chenăruite în roșu și care aduceau cu suprafața unei ape domoale peste care a pornit să sufle o dulce adiere.

Și iată uriașa intrare tot mai aproape. În interiorul ei se deschidea o sală enormă, slab luminată, cu pereți luminescenți ca fluoritul.

8

Deodată, cînd nimeni nu se aștepta, imaginea dispăru. Pămîntenii care se pregătiseră să vadă ceva cu totul neobișnuit rămaseră buimăciți: în partea cealaltă a galeriei se aprinse obișnuită lumină albastră; ecranul cu gratii, făcut dintrun metal roșu, se strînse, lunecă lateral, iar în locul său se arătară din nou cosmonauții străini. De astă dată, ei se mișcau foarte repede, vădit agitați.

În momentul acela, pe ecranul astronavei albe apăru un șir de vederi. Ele prinseră a se succeda atît de iute încît privitorii abia reușeau să distingă imaginile.

Undeva, în străfundurile cosmosului, zbura o altă rachetă, tot atît de albă ca și aceea de lîngă «Tellur». Se vedea strălucitorul ei inel central cum se rotește risipind departe virtejui de raze. Deodată inelul rămase nemișcat, și din spațiul sideral, unde se oprise în vecinătatea unei stele pitice albastre, racheta începu să emită unde. Acestea înaintară vertiginos, pînă ce dădură de astronava de lîngă «Tellur». Oamenii de pe planeta fluorică interceptară mesajul, care pe ecranul pămîntenilor apărea sub forma unei linii punctate.

Din pieptul lui Mutt Ang izbucni un oftat atît de greu, încît toți își priviră comandantul nedumeriți.

— Da! Ne vor părăsi curînd. Undeva foarte departe se află o altă cosmonavă albă. Nu știu în ce mod izbutesc ei să se înțeleagă… Numi pot da seama ce puteri au pus ei în joc pentru a reuși să transmită comunicări la distantele incomensurabile care despart cele două rachete. Cea dea doua parese că a suferit o avarie. Apelul ei a ajuns pînă la străinii de lîngă noi, sau, mai bine spus, pînă la prietenii noștri!

— Poate că nui vorba de vreo avarie, ci de descoperirea unui lucru foarte important! își dădu părerea Taina.

— N-ar fi exclus. Oricum ar sta însă lucrurile, ei tot ne vor părăsi. Trebuie să ne zorim la maximum dacă vrem să fotografiem și să însemnăm cît mai multe date. Principalul îl constituie hărțile lor, traseul pe care lau străbătut, întîlnirile pe care leau avut… Sînt convins că ei au mai dat peste oameni ca noi, deprinși să respire întro atmosferă cu oxigen.

Din discuțiile purtate cu astronauții veniți din sistemul Soarelui albastru sa stabilit că întradevăr ei nu vor mai putea zăbovi decît cel mult douăzeci și patru de ore terestre. De aceea, pămîntenii, stimulați cu medicamente speciale, depuneau eforturi imense ca să nu se lase mai prejos de locuitorii planetei fluorice, a căror energie părea inepuizabilă.

Erau fotografiate textele și fotografiile cărților științifice, erau

înregistrate sunetele limbii străine. Membrii celor două expediții făceau schimb de colecții de minerale, de ape și gaze, închise spre păstrare în lăzi străvezii, chemorezistente; chimiștii încercau să înțeleagă semnificația simbolurilor care exprimau structura substanțelor organice și anorganice. Istovită, Afra completa diagramele proceselor fiziologice, reproducea schemele și formulele genetice, studia stadiile embriologice ale dezvoltării organismului uman în condițiile planetei fluorice. Nesfîrșitele lanțuri moleculare ale albuminelor rezistente la fluor erau extraordinar de asemănătoare cu acelea ale albuminelor noastre: aveau aceleași filtre de energie, aceleași zăgazuri pe care materia lea ridicat împotriva entropiei[37].

Au trecut 20 de ore. În galerie apărură Tey și Kary. Frînți de oboseală, ei aduceau «celorlalți» un maldăr de hărți astrale, care reprezentau întregul drum parcurs de racheta terestră pînă la locul întîlnirii.

Echipajul cosmonavei albe se grăbea tot mai mult. Benzile fotomagnetice ale mașinilor de memorare terestre înregistrau poziția stelelor necunoscute, însemnate pe harți cu ajutorul unor semne bizare. Pămîntenii consemnau datele astrofizice ivite în calea celor două rachete albe; toate acestea aveau să le descifreze mai tîrziu cu ajutorul unor tabele explicative pe care le primiseră de la prietenii lor cosmici.

La un moment dat se petrecu ceva carei făcu pe oamenii Terrei să izbucnească în strigăte de bucurie. La început lîngă o stea de pe ecran, apoi lîngă o a doua, o a treia, a patra și a cincea, apărură cerculețe în interiorul cărora se roteau planete.

Iată acum prezentată schematic nu o singură astronavă, ci o întreagă flotă de rachete. De sub fuzelajul lor apărură platforme în care puteau fi văzute ființe îmbrăcate în scafandri și care, fără îndoială, erau oameni. Semnul atomului cu 8 electroni — oxigenul — încununa toate aceste imagini, dar cosmonavele de pe schemă erau legate numai de două planete: una situată în apropierea unui mare Soare roșu, iar alta care se învîrtea în jurul unei stele aurii de clasa spectrală — F. După cît se pare, pe celelalte trei planete, viața, deși se dezvolta datorită oxigenului, nu ajunsese totuși la acel grad înalt care să fi permis locuitorilor săși ia zborul în Cosmos. Și de fapt era posibil ca pe acele corpuri cerești nici nau apucat încă să apară făpturi raționale.

Pămîntenii nu reușiră să constate acest lucru, dar aveau la îndemînă date prețioase privitoare la căile ce duceau spre aceste lumi locuite, aflate la sute de parseci de locul în care se întîlniseră cele două rachete.

9

Sosise timpul ca astronauții să-și ia rămas bun unii de la alții.

Echipajele celor două cosmonave se aliniară deo parte și alta a peretelui transparent. Pământenii și oamenii planetei fluorice — al cărei nume era greu de reprodus în graiul celor dintîi — stăteau față în față pentru ultima oară. Ei își zirrrbeati, își făceau gesturi amicale în care se putea citi regretul despărțirii, iar privirile ochilor inteligenți și plini de luareaminte încercau parcă să fixeze în memorie emoționanta clipă.

Astronauții lui «Tellur» fură cuprinși de un puternic sentiment de singurătate. Chiar plecarea de pe planeta lor natală și gîndul că vor reveni abia după șapte secole nu li se părea o pierdere atît de dureroasă și ireparabilă. Pământenii nu puteau să se împace cu ideea că vor mai trece doar cîteva minute și acești oameni frumoși, buni și atît de ciudați se vor topi pentru totdeauna în beznele Cosmosului, în căutarea altor făpturi ce trăiesc în medii asemănătoare.

Poate că abia acum au înțeles astronauții în întregime, cu întreagale ființă, că în toate strădaniile, căutările și visurile lor esențialul este omul. Pentru orice civilizație, pentru oricare stea, pentru întreaga Galaxie și pentru Universul cel infinit, principalul este omul, rațiunea, simțămintele, frumusețea, forța și viața lui!

Dăinuirea, dezvoltarea și fericirea omului, — iată fundamentala problemă a vremilor viitoare după victoria asupra Inimii de Șarpe, după nebunească, inconștienta și dăunătoarea irosire a energiei vitale în societățile umane inferior organizate.

Omul reprezintă unica forță în Cosmos capabilă să acționeze inteligent, să învingă cele mai dificile obstacole și să săvîrșească o multilaterală și utilă transformare a lumii, adică să întroneze frumusețea unei existențe raționale și grandioase, plină de puternice și nobile simțăminte.

Comandantul străinilor făcu un semn. Tînăra care întruchipase frumusețea femeilor din planeta fluorică se îndreptă în grabă spre locul unde se afla Afra. Își desfăcu larg brațele și se lipi de peretele, străveziu de parcă ar fi dorit so îmbrățișeze pe minunata femeie a Pământului. Afra, fără să-și dea seama că lacrimile i se prelingeau pe obraji, se repezi și ea cu brațele desfăcute spre cloazonul despărțitor și rămase asemenea unei pasări captive zbătînduse îndărătul unui geam. Dar lumina din culoarul străinilor se stinse, iar geamul ce se întunecă era aidoma străfundurilor unei ape în care parcă sar fi scufundat toate năzuințele pământenilor.

Mutt Ang ceru să se aprindă lumina terestră; în coridorul celorlalți însă nu mai era nimeni.

— Grupul pentru lucrări exterioare să îmbrace costumele de scafandri! ordonă comandantul lui «Tellur», tulburînd tăcerea apăsătoare ce se lăsase. Va trebui să desfacem legăturile dintre cosmonave. Mecanicii — la mașini! Astronavigatorul — la postul de comandă! Toată lumea să fie pregătită pentru zbor!

Oamenii părăsiră galeria luînd cu sine toate aparatele. Numai Afra, învăluită de razele palide venite pieziș de la un hublou deschis, înmărmurise înghețată parcă de gerul spațiilor siderale.

— Afra, închidem ușa galeriei! strigă Tey Eron de undeva din inima rachetei. Să urmărim cum își vor lua zborul!

Tînara femeie, dusă pe gînduri, se trezi la realitate și strigînd: «Stai Tey, așteaptă!», alergă la comandant.

Uimit, Tey Eron rămase locului; după cîteva clipe însă Afra se înapoie în fugă, fiind însoțită de însuși Mutt Ang.

— Tey, un proiector în galerie! Cheamă tehnicienii! Fixează din nou ecranul.

Oamenii prinseră a se agita ca în timpul unei avarii. Fasciculul puternic de raze pătrunse în adîncul culoarului și începu să se aprindă și să se stingă regulat, asemenea undei locatorului de pe «Tellur» cu prilejul întîlnirii astronavelor. Străinii își întrerupseră lucrul și apărură în galerie. Pămîntenii dădură drumul luminii albastre de «430». Înfrigurată, Afra se aplecă asupra tablei de desen care transmitea pe ecran schițele făcute la repezeală. Dublele lanțuri în spirală ale mecanismelor ereditare prezentate de pămînteni trebuiau în ansamblu să coincidă cu acelea ale oamenilor de pe planeta fluorică.

Metabolismul organismului omenesc, reprezentat de Afra sub formă de diagramă, se asemăna cu transformările energiei radiante solare obținute prin intermediul plantelor. Tînăra femeie privi spre astronauții străini, după care șterse atomul fluorului, cu cei nouă electroni ai lui, și în locul său puse oxigenul.

Oamenii de pe planeta fluorică rămaseră uluiți. Comandantul lor făcu cîțiva pași înainte, își lipi fața de peretele străveziu, și începu să studieze cu ochii lui mari schițele făcute la repezeală de Afra. Apoi, fără de veste, își strînse miinile deasupra frunții și făcu o plecăciune adîncă în fața femeii pămîntene.

Înțelesese ideea ce se născuse în mintea Afrei, chiar în ultimele clipe ale despărțirii. Ea se gîndise la modificarea îndrăzneață a proceselor chimice care puneau în funcție complexul organism uman. Acționînd asupra mecanismului eredității, metabolismul fluoric trebuia substituit cu cel pe bază de oxigen. Desigur, aveau să fie păstrate toate particularitățile, întreaga ereditate a oamenilor fluorici, dar organismele lor aveau să fie determinate să funcționeze pe un alt temei energetic.

Această titanică problemă putea ridica însă asemenea dificultăți

că pentru rezolvarea ei nar fi fost de ajuns nici chiar cele șapte secole ce-l mai despărțeau pe «Tellur» de Pămînt, răstimp în care știința va fi făcut totuși uriași pași înainte…

Dar cît de multe lucruri nar putea fi realizate prin eforturile comune ale celor două planete! Mai cu seamă dacă li sar asocia și străduințele unor semeni din alte lumi… Omenirea fluorică nar mai rămîne atît de stingheră, atît de pierdută în hăurile siderale.

Cînd oamenii din diferite planete, stele și galaxii se vor afla, se vor cunoaște și vor instaura o uriașă umanitate cosmică, poate că locuitorii cu pielea sură ai lumii fluorice vor fi învins izolarea cauzată de structura deosebită a organismului lor.

Nu era dar întemeiată tristețea cei năpădea acum la despărțire! În definitiv, în ciuda particularităților fizice și ale mediului lor de viată, cele două seminții umane se asemănau și se găseau pe aceeași treaptă de dezvoltare.

Privind în ochii mari și oblici ai aceluia care comanda racheta albă, Afra avu impresia că citește în ei toate aceste gînduri. Sau poate că nu era decît reflexul propriilor ei idei?

Dar pesemne că străinii aveau în forța rațiunii umane aceeași încredere pe care o manifestau și pămîntenii. Iată de ce chiar firava scînteie de speranță exprimată de Afra stîrnise în sufletele lor un asemenea ecou. Gesturile prietenești al oamenilor de pe planeta fluorică nu mai semănau acum a semne de adio, ci făgăduiau clar noi întîlniri în viitor.

Cele două rachete se depărtau lin, ferinduse ca nu cumva puternicele lor motoare auxiliare să provoace neajunsuri expediției prietene. Cosmonava albă se învălui la un moment dat întro mantie de flăcări orbitoare. Cînd acestea se stinseră, înaintea pămîntenilor se căsca doar noaptea siderală.

«Tellur» porni încet, apoi intră în pulsația cei slujea drept pod peste genunile cosmice. Vîrîți în compartimentele lor de protecție, oamenii nu mai puteau vedea nici cum se scurtează lungimea de undă a cuantelor de lumină venite dinainte, nici cum aștrii îndepărtați devin tot mai albaștri, iar apoi aproape violeți. Întrun tîrziu, «Tellur» se cufundă în bezna spațiilor cosmice, după care înflorea și aștepta clocotitoarea, fremătătoarea viață a Pămîntului…

SFÎRȘIT

[Originally published in «Iunosti» nr.1/1959. Publicată în românește în «Colecția «POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE»» Nr. 113 și 114.]

notes

1

Povestirea «Cor Serpentis» a fost tradusă după textul apărut în revista sovietică «Iunosti» nr.1/1959. La rugămintea redacției, I. Efremov a binevoit să precizeze anumite pasaje. Traducătorii au ținut seama de toate explicațiile și completările autorului, iar în unele cazuri acestea au fost date în subsol (n. r.)

2

Aceasta vrea să însemne că omul trebuie să se împotrivească procesului de degradare a energiei, că trebuie necontenit să lupte pentru dobîndirea de noi forme de energie, care să i asigure existența (n. r.)

unitate de măsură a lungimii definită ca distanța de la care 1 ua se vede sub unghiul de 1» sau Pământul are o mișcare de paralaxă de 1». Este egală cu 3,26163626 ani-lumină, 206 264,806 ua sau 3,08568025 × 1016 m.

4

Spectrele stelelor, în funcție de anumite caracteristici fizice, dar mai ales de temperatura lor, se împart în clase care se notează cu litere în următoarea ordine: O, B, A, F, G, K, M. Temperaturile de pe suprafața stelelor variază între circa 100.00 °C (clasa O) și circa 3.00 °C (clasa M). De asemenea variază și culorile: de la albastru pînă la roșu. Fiecare clasă se împarte în zece gradații descendente, care se notează cu cifre de la 0 la 9. Stelele în spectrul cărora se găsesc în cantități mai mari și alte elemente — carbon, zirconiu etc — se notează cu alte litere: R, S etc. Cît privește spectrul K-zero, el indică o stea purtocalie cu cea mai ridicată temperatură din clasa ei (circa 400 °C) și în care predomină titanul și metalele neutre — fierul, calciul, magneziul etc. (n.r.)

ascunderea trecătoare, pentru un observator, a unui astru, datorită interpunerii între astru și observator a unui astru opac.

6

Steaua Epsylon din constelația Șarpele (pe lat. SERPENS. - n. r.)

7

Constelația CORONA BOREALIS este o mică constelație nordică ale cărei stele formează un arc semicircular, denumită «Hora» în astronomia populară românească sau «Casa cu ograda ei» (n.r.)

8

Numită popular «Fata mare din Horă», «Casa» sau «Coliba». (n.r.)

9

«α Piscis Austrini» este steaua cea mai strălucitoare din constelația Peștele austral («Dorado»), și ocupă locul 17 în lista celor mai strălucitoare stele de pe bolta cerească. Numele ei provine din limba arabă فم الحوت fum al-ħūt și înseamnă «gura peștelui».

10

«α Aur» este o stea strălucitoare din emisfera nordică, cea mai strălucitoare stea din constelația Vizitiul («Auriga»). Are o magnitudine de de 0.08 și se afla la o depărtare de 42.21 de ani-lumină de Pământ.

11

Arcturus (α Boo) este cea mai luminoasă stea din constelația Boarului («Bootes») și a treia ca luminozitate de pe cer, după Sirius și Canopus.

12

Molecule legate între ele, formînd lanțuri de molecule și macromolecule. (n.r.)

13

Pe semne din pricina vitezelor extraordinar de mari cu care zburau astronavele și a răstimpurilor extrem de scurte în care astronautii nu se aflau în pulsație. (n.r.)

14

Dansatorii, trecînd printr-un sistem de unde invizibile le modificau, acționau asupra aparatelor electonice și creau astfel cu propriul lor corp muzică și ritm. (n.a.)

15

Mic animal miriapod. (n.r)

mișcări prin care esofagul, stomacul și intestinele se contractă, favorizând deglutiția și apoi digestia.

17

«Purtătorul de șerpi» (un bărbat pe care este încolăcit un șarpe). Șarpele era cunoscut la egipteni ca simbol al tămăduirii. Ptolemeu a fost acela care a menționat existența lui Ophiucus ca una dintre cele 48 de constelații. Situată în regiunea Căii Lactee, între constelația Vulturul și Scorpion, mai sus de Săgetator și mai jos de Șarpe. Cel mai important eveniment care s-a produs în constelația Ophiucus a fost explozia unei supernove, care a avut loc pe 10 octombrie 1604. Ea a fost observată de Johannes Kepler.

18

Termen folosit de autor în loc de «difuzor».

19

Constanta gravitațională, notată cu G, este o constantă fizică empirică ce apare din calculul atracției gravitaționale dintre obiectele cu masă. Ea apare în legea lui Newton a gravitației universale și în teoria relativității generale a lui Einstein. De asemenea, este cunoscută sub numele de constanta gravitațională universală, constanta lui Newton, iar în limbajul cotidian G mare.

20

Expresie matematică în care rezultatele finale ale calculelelor sînt exprimate cu ajutorul unei valori medii. Valorile extreme mari și mici se neglijează. (n.a.)

21

Protecția comunicațiilor electronice. (n.t.)

22

«Tellur» era prima astronavă a cîmpului invers. În mod firesc, echipajul său folosea terminologia consacrată, în care viteza luminii (nerealizabilă cu o rachetă obișnuită) era considerată ca absolută. (n.a.)

23

Denumire veche, încă de pe timpul lui Ptolemeu, a munților Ruwenzori (lanț muntos mic, dar spectaculos din Africa centrală ecuatorială, situat la granița dintre Uganda și Congo, între lacurile Albert și Edward, cu înălțimi de până la 5109 m.) (n.a.)

24

«Din unghiurile diferite ale științei». În vremea noastră ar trebui să se spună: «din unghiurile diferitelor științe». Aici însă este vorba despre acea vreme în care cea mai înaltă știință va fi o sinteză să zicem a fizicii, biologiei și matematicii, iar acestea vor constitui aspecte deosebite ale științei unice despre natura lucrurilor (n. a.)

25

Zona Roche (denumirea vine de la astronomul francez Roche) este zona gravitațională a unui corp ceresc în cîmpul căruia dacă intră un alt corp ceresc mai mic se rupe în bucăți, din cauza forței de atracție (n. a.)

Compartimentul ecluzei (n.t.)

deschidere în peretele lateral al navei (n.t.)

28

Pardoseala (n.t.)

29

ANTIMATERIA — adică materia ai cărei atomi sînt alcătuiți din protoni cu sarcină negativă (antiprotoni) și din electroni cu sarcină pozitivă (pozitroni). Contactul antimateriei cu materia noastră «normală» trebuie să ducă la dezagregarea totală a celor două feluri de substanțe și la degajarea unei cantități enorme de energie. De aceea se susține de obicei că în Galaxia noastră nu pot exista corpuri cerești alcătuite din antimaterie (nefiind exclus ca altr galaxii să fie alcătuite doar din antimaterie). Un alt punct de vedere susține dualitatea de formare a substanțelor: în Calea Lactee este posibilă nu numai existența antimateriei, ci și coexistența dintre ea și materia «normală» (în anumite sisteme stelare) [n.a.]. Așadar, așa-zisa «antimaterie» este și ea tot o formă a materiei, dar organizată altfel, din punct de vedere al structurii atomice (n.r.)

30

Carena (prin analogie cu o navă marină) — partea de jos a cosmonavei. (n.tr.)

Adică împotriva risipirii energiei (n.a.).

32

Un gaz activ liber este un gaz care are proprietatea să se combine cu alte corpuri, dar care se găsește liber, adică necombinat (n.tr.).

33

Filtrul de 430 este un filtru care lasă să treacă prin el numai raze luminoase cu o lungime de undă de 430 de milimicroni, adică lumina albastră vie (n. a.).

34

«Se pierdeau parcă în depărtare». Vrea să sugereze faptul că acele sunete atingeau uneori tonuri atît de înalte încît nu mai puteau fi auzite de pămînteni. (n. a.)

35

Pământenii — care s-au avîntat în cosmos și au descoperit noi planete cu oxigen și condiții optime de viață — nu mai aveau nevoie să lucreze tot uscatul globului pământesc. De aceea multe suprafețe erau transformate în parcuri sau monumente naturale, mai erau păstrate cîmpii, păduri și chiar pustiuri, pentru a reda naturii terestre întreaga varietate carei fusese răpită. Dimpotrivă, «oamenii fluorici» — fiind izolați pe planeta lor ca întro închisoare, deoarece în spațiile siderale apropiate nu exista vreun corp ceresc similar — aveau nevoie de tot cuprinsul uscatului, care, din nefericire pentru ei, devenea și mai neîndestulător, din pricina toridelor zone ecuatoriale, unde se evapora oceanul fluorhidric (n.a.).

36

E vorba despre stepele patriei mele pe care cresc negară și pelinul (n. a.)

37

Din punct de vedere fizic, organismul viu este un fel de filtru sau un fel de baraj care fie că oprește, fie că frînează entropia (adică degradarea sau dispersarea energiei) (n.a.)